

Gmina Tyczyn

Nr 1 (559)
31.01. - 27.02.2016 r.

Cena 1,50 zł

GŁOS TYCZYNA

PISMO SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Borek Stary

Hermanowa

Kielnarowa

Matysówka

Tyczyn

W numerze:

- Budżet Gminy Tyczyn na rok 2016
- Informacje o Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych
- O tym jak kolędowaliśmy w naszej Gminie
- Anna M. Nowak we wspomnieniach córki
- Sukcesy uczniów z naszych szkół

Grupa kolędnicza z Hermanowej z ks. proboszczem Wiesławem Bednarzem

W drodze do stajenki

Scena „W gospodzie”

Orszak Trzech Króli w Borku Starym

◀ Scena finałowa w kościele parafialnym w Borku Starym

24. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy

wielka orkiestra
świątecznej
pomocy

fot. Dorota Drozd, Małgorzata Korcz

Rada Miejska uchwaliła

18 grudnia 2015 r. odbyła się sesja Rady Miejskiej w Tyczynie. Radni podjęli uchwały w sprawach:

- **Przyjęcia uchwały budżetowej Gminy Tyczyn na 2016 r.** Szczegółowe informacje znajdują się w bieżącym numerze „GT” oraz na stronie internetowej: www.bip.tyczyn.pl.
- **Współdziałania pomiędzy Gminą Tyczyn a Gminą Miastem Rzeszów w zakresie obsługi osób doprowadzonych do Izby Wyrzeźwien.**
- **Podwyższenia kapitału zakładowego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej „EKO-STRUG” Sp. z o.o z siedzibą w Tyczynie.** Dokapitalizowanie Spółki jest związane z budową sieci wodociągowej w Hermanowej Pańskie Pola-Babi Dół oraz budową sieci kanalizacyjnej na ul. Mickiewicza-Lasek w Tyczynie.
- **Udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Rzeszowskiemu w formie dotacji celowej w 2016 r. na realizację zadania publicznego o nazwie: „Budowa chodników przy drogach powiatowych”, w kwocie 100 tys. zł.**
- **Udzielenia pomocy finansowej Województwu Podkarpackiemu na realizację zadania publicznego w formie dotacji celowej w 2016 r. na realizację zadań publicznego o nazwie: „Przebudowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 878 Rzeszów-Dylągówka w Tyczynie przy ul. Grunwaldzkiej”, w kwocie 20 tys. zł.**
- **Udzielenia pomocy finansowej Województwu Podkarpackiemu na realizację zadania publicznego w formie dotacji celowej w 2016 r. na realizację (IV etapu) zadania publicznego o nazwie: „Budowa chodnika przy drodze wojewódzkiej Nr 878 Rzeszów-Dylągówka w Borku Starym” w kwocie 160 tys. zł.**
- **Uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Tyczyn.** Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Tyczyn została opracowana na lata 2016-2027. Przy planowaniu poszczególnych wskaźników zawartych w WPF zostały uwzględnione głównie założenia rozwoju gminy, planowane na ten okres przedsięwzięcia inwestycyjne oraz sytuacja finansowa gminy.
- **Zmiany uchwały budżetowej gminy Tyczyn na 2015 r.**
- **Zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Tyczyn.**
- **Nieodpłatnego przekazania na majątek Gminy Miasto Rzeszów mienia komunalnego Gminy Tyczyn.** Działki przeznaczone do przekazania stanowią poszerzenie drogi publicznej Lubenia-Przyłasek, która obecnie należy do miasta Rzeszowa. W związku włączeniem sołectwa Budzów do miasta Rzeszowa od 1.01. 2010 r. do Gminy Miasto Rzeszów, zgodnie z art. 44 ustawy o samorządzie gminnym wraz ze zmianą granic gminy następuje przekazanie mienia komunalnego na majątek gminy przejmującej.
- **Wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości.** W celu połączenia drogi gminnej z drogą powiatową niezbędny jest zakup działki oznaczonej w operacie ewidencji gruntów jako działka nr 13/2 obręb Kielnarowa.
- **Zmiany uchwały Nr XIV/84/15 Rady Miejskiej w Tyczynie z dnia 13.11.2015 r. w sprawie zatwierdzenia taryf na zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, przedstawionych przez PGK „Eko-Strug” Sp. z o.o. w Tyczynie, obowiązujących na terenie Gminy Tyczyn na rok 2016.**
- **Zmiany uchwały Nr XIV/85/15 Rady Miejskiej w Tyczynie z dnia 13.11.2015 r. w sprawie zatwierdzenia taryf na zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, przedstawionych przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Rzeszowie, obowiązujących na terenie Gminy Tyczyn na rok 2016.**

30 grudnia 2015 r. odbyła się sesja Rady Miejskiej w Tyczynie. Radni podjęli uchwały w sprawach:

- **Określenia wzorów formularzy deklaracji na podatek od nieruchomości, rolny i leśny dla Agencji Nieruchomości Rolnych.** Zmiana wzoru formularza deklaracji na podatek rolny konieczna jest ze względu na nowe zasady przeliczania użytków rolnych dla rowów, gruntów zadrzewionych i zakrzewionych na użytkach rolnych, gruntów pod stawami niezarybionymi (1 ha przel. = 0,2 ha przelicz.), gruntów rolnych zabudowanych i gruntów, dla których nie można ustalić przelicznika (1ha fiz. = 1ha przelicz.).
- **Przystąpienia do sporządzenia VII zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Tyczyn.** Potrzeba zmiany studium dla określonych obszarów (terenów) wynika z konieczności dostosowania jego zapisów do obecnych potrzeb, w związku ze zgłoszonymi wnioskami z miejscowości Borek Stary i Hermanowa.
- **Zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami Gminy Tyczyn w przedmiocie włączenia sołectwa Matysówka do Miasta Rzeszowa.** Rada Miasta Rzeszowa w dniu 17.11.2015 r. podjęła uchwałę, w której wyraziła wolę zmiany granic administracyjnych Miasta Rzeszowa poprzez włączenie części terytorium sąsiednich gmin. Dotyczy to również sołectwa Matysówka. Rada Miejska w Tyczynie musi podjąć uchwałę dotyczącą opinii o włączeniu sołectwa Matysówka do Miasta Rzeszowa w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania wystąpienia Prezydenta. Zgodnie z art. 4a ustawy o samorządzie gminnym, opinia Rady Gminy powinna być poprzedzona konsultacjami społecznymi mieszkańców miejscowości objętej zmianą lub mieszkańców całej gminy.
- **Wykazu wydatków, które nie wygasają z upływem 2015 r.**
- **Zmiany uchwały budżetowej gminy Tyczyn na 2015 r.**

Rubrykę redaguje: **DOROTA MICHALAK**

Ogłoszenie Burmistrza Tyczyna o konsultacjach społecznych w Gminie Tyczyn

Informuję, że konsultacje mieszkańców Gminy Tyczyn w sprawie włączenia sołectwa Matysówka do Rzeszowa odbędą się w dniach od 1 lutego br. do 14 lutego br.

Ankiety konsultacyjne udostępnione będą:

- w **Urzędzie Miejskim w Tyczynie** w poniedziałki w godz. 7.30-17.00, wtorki – czwartki w godz. 7.30-15.30, w piątki w godz. 7.30-15.00;
- w **Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Tyczynie** od poniedziałku do piątku, w godz. 9.00-18.00;
- w **Domach Ludowych**: w Matysówce i Hermanowej od poniedziałku do piątku w godz. 15.00-18.00, Kielnarowej i Borku Starym od poniedziałku do piątku, w godz. 13.00-17.00;
- w **Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Tyczynie oraz jej filiach** w Kielnarowej, Hermanowej i Borku Starym w godzinach pracy ww. jednostek;
- w **szkołach podstawowych** w: Tyczynie, Hermanowej, Kielnarowej, Borku Starym, Matysówce i **Publicznym Gimnazjum w Tyczynie**;
- **na stronie internetowej BIP Urzędu Miejskiego** (www.bip.tyczyn.pl).

Do udziału w konsultacjach uprawnieni są mieszkańcy Gminy Tyczyn, którzy ukończyli 18 lat. Wypełnione ankiety konsultacyjne mieszkańcy Gminy mogą składać w miejscach udostępnienia ankiet lub w Urzędzie Miejskim w Tyczynie.

Burmistrza Tyczyna Janusz Skotnicki

Budżet Gminy Tyczyn na 2016 rok

18 grudnia 2015 r. Rada Miejska w Tyczynie uchwalała budżet na rok 2016, który po stronie dochodów wynosi 31.588.619 zł, w tym:

- **dotacje celowe** z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz na zadania własne Gminy w kwocie 4.247.729 zł – stanowią 13,45% ogólnie planowanych dochodów;

- **subwencje** w kwocie 14.449,491 zł, co stanowi 45,74% dochodów;

- **dochody własne** w kwocie 5.489.148 zł – stanowią 17,38% planowanych dochodów Gminy;

- **udziały w podatkach** od osób fizycznych i prawnych 7.272.251 zł, tj. 23,02% planowanych dochodów;

- **dotacje** na podstawie porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego w kwocie 130.000 zł, tj. 0,41%;

Wielkość planowanych dochodów ma bezpośredni wpływ na wielkość planowanych wydatków budżetowych.

Wydatki budżetu Gminy na 2016 rok ustalono w kwocie **32.544.437 zł**, planując je przeznaczyć na:

- **wydatki majątkowe** 3.960.859 zł, co stanowi 13,28% ogólnych wydatków budżetu;

- **wydatki bieżące** na pokrycie kosztów działalności poszczególnych jednostek (Urząd Miejski,

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół, Gimnazjum, Szkoły Podstawowe) – 25.874.999 zł, tj. 86,72%.

W planie wydatków zabezpieczono środki na inwestycje, jak również na bieżące potrzeby funkcjonowania Gminy, jednostek jej podległych i instytucji kultury.

Planowany deficyt budżetowy w kwocie 489.915 zł oraz spłata zaciągniętych zobowiązań w kwocie 465.856 zł zostaną pokryte z emisji obligacji oraz wolnymi środkami.

Dochody 31.588.619 zł	Wydatki 32.544.437 zł
Przychody 1.648.679 zł	Rozchody 692.861 zł

DOCHODY

CO GROMADZIMY

Dochody podatkowe 3.271.968 zł

- Podatek rolny 631.000 zł
- Podatek leśny 36.000 zł
- Podatek od nieruchomości 2.454.000 zł
- Podatek od środków transportowych 150.968 zł

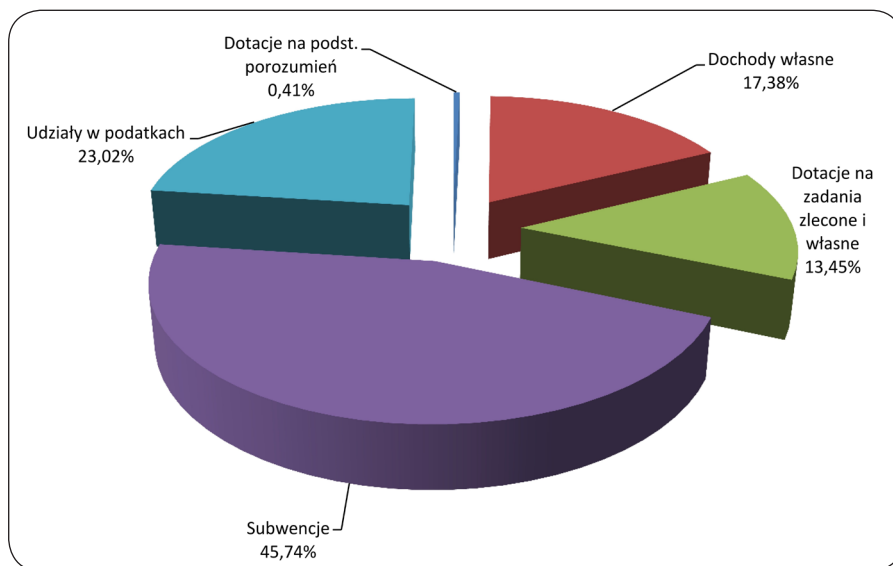
Dochody z majątku gminy 360.000 zł

- Opłata za wieczyste użytkowanie i przekształcenie 25.000 zł
- Dzierżawa, czynsze z najmu 135.000 zł
- Dochody ze sprzedaży mienia 200.000 zł

Różne opłaty 993.080 zł

- Opłaty ze sprzedaży napojów alkoholowych 135.000 zł
- Wpływy z opłaty produktowej 1.000 zł
- Wpływy z opłaty skarbowej 40.000 zł
- Opłaty za gospodarowanie odpadami 721.280 zł
- Opłaty za korzystanie z przystanków 35.000 zł
- Opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego 55.800 zł
- Wpływy z opłat i kar za korzystanie ze środowiska 5.000 zł

Struktura planowanych dochodów Gminy Tyczyn w 2016 r.

Wpływy z usług 175.000 zł

- Zwrot kosztów wychowania przedszkolnego 160.000 zł
- Usługi opiekuńcze z zakresu pomocy społecznej 15.000 zł

Pozostałe dochody 350.100 zł

- Wpływy ze sprzedaży gazety „Głos Tyczyna”, specyfikacji przetargowych, ogłoszeń 11.000 zł
- Dochody związane z realizacją zadań zleconych 20.100 zł
- Zwrot podatku VAT 225.000 zł
- Zwrot za media 50.000 zł
- Odsetki 44.000 zł

CO OTRZYMUJEMY

Udziały z podatków 7.272.251 zł

- Udziały gminy z podatku PiT 7.122.251 zł
- Udziały gminy w podatku CiT 150.000 zł

Dochody z podatków płaconych na terenie Gminy przekazanych przez Urząd Skarbowy 339.000 zł

- Karta podatkowa 7.000 zł
- Podatek od czynności cywilnoprawnych 302.000 zł
- Podatek od spadków i darowizn 30.000 zł

Budżet Gminy Tyczyn na 2016 rok

Subwencje 14.449.491 zł
 - Oświatowa 10.200.526 zł
 - Ogólna 4.248.965 zł

Dotacje 4.247.729 zł
 - Na administrację 72.039 zł
 - Na zadania z zakresu opieki społecznej 3.687.620 zł
 - Dopłaty do przedszkoli 488.070 zł

Na podstawie porozumień
 130.000 zł

**Dochód na 1 mieszkańca
 w 2015 r. – 2.697 zł**

WYDATKI

Wydatki budżetu Gminy w podziale na grupy

- inwestycyjne 4.279.414 zł
 - dotacje udzielone na zadania bieżące 4.371.800 zł
 - świadczenia udzielone 3.844.012 zł
 - płace i pochodne 14.094.482 zł
 - odsetki od zadłużenia 550.000 zł
 - pozostałe wydatki bieżące 5.404.729 zł

INWESTYCJE

DROGI

Borek Stary

1) Przebudowa drogi gminnej Borek Stary Mleczna – droga powodziowa. Kwota – 145.000 zł.

Hermanowa

1) Przebudowa drogi gminnej Hermanowa Gradkowice – droga powodziowa. Kwota – 200.000 zł.
 2) Przebudowa drogi Hermanowa Dół – Leśniczówka. Kwota – 87.000 zł.
 3) Przebudowa drogi Hermanowa Babi Dół. Kwota – 35.000 zł.
 4) Przebudowa drogi Hermanowa Szkoła. Projekt techniczny – kwota 4.000 zł.

Kielnarowa

1) Przebudowa drogi Nr 108921R Matysówka – Kielnarowa, Kielnarowa – Matysówka. Na przebudowę drogi złożono wniosek o dofinansowanie na ogólną wartość 2.146.000 zł. Po otrzymaniu pozytywnej opinii

Wydatki budżetu Gminy według ważniejszych działów

1. Oświata i wychowanie (szkoły podstawowe, gimnazjum, przedszkola, świetlice) 14.699.606 zł
 2. Pomoc społeczna 5.063.327 zł
 3. Ochrona zdrowia 160.000 zł
 4. Kultura i sport 2.035.323 zł
 5. Administracja publiczna 3.274.418 zł
 6. Działalność usługowa 71.000 zł

7. Ochrona środowiska i gospodarka komunalna, rolnictwo 2.361.577 zł
 8. Drogi 3.517.536 zł
 9. Wodociągi 200.000 zł
 10. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa 211.650 zł
 11. Obsługa długu, rezerwa ogólna i celowa 550.000 zł

Oprac. **BARBARA MATUŁA** - Skarbnik Gminy Tyczyn

zadanie dofinansowane zostanie w 50% z „Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016 – 2019”, 130.000 zł pomoc finansowa Powiatu Rzeszowskiego, 943.214,29 zł wkład własny.

2) Przebudowa drogi Kielnarowa Kuźnia. Kwota – 75.000,00 zł, w tym Fundusz Sołecki - 25.122,51 zł.

Matysówka

1) Przebudowa drogi gminnej Matysówka Młyn boczna. Kwota – 110.000 zł.

Tyczyn

1) Przebudowa ul. Stawowej. Kwota – 98.000 zł.
 2) Przebudowa ul. Polnej. Kwota – 75.000 zł.
 3) Przebudowa ul. Wyzwolenia. Kwota – 140.000 zł.
 4) Przebudowa ul. Laurowej. Kwota – 40.000 zł.
 5) Przebudowa ul. K. Wielkiego działki. Zakres prac obejmuje wyko-

nanie podziału działek w celu poszerzenia drogi oraz opracowanie projektu technicznego. Kwota 10.000 zł.

6) Przebudowa ul. Parkowej. Zakres prac obejmuje podział działki będącej własnością Starostwa Powiatowego w Rzeszowie i przejęcie jej na własność gminy. Opracowanie projektu technicznego na przebudowę odcinka drogi od ul. Betańskiego łącznie z działką po starej piekarni. Kwota - 5.000 zł.

7) Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej Rzeszów – Dylągówka w Borku Starym. Udzielenie pomocy rzeczowej Województwu Podkarpackiemu na opracowanie przedmiaru robót i kosztorysu inwestorskiego oraz pomocy finansowej na budowę chodnika. Kwota – 160.000 zł.

8) Remont chodnika przy ul. Grunwaldzkiej w Tyczynie. Zakres prac

Ciąg dalszy na stronie 6.

Budżet Gminy Tyczyn na 2016 rok

Ciąg dalszy ze strony 5

obejmie odcinek od POM Tyczyn do skrzyżowania z ul. Orkana. Gmina udzieli pomocy finansowej Województwu Podkarpackiemu w kwocie 20.000 zł, tj. 50% wartości zadania.

9) Przebudowa drogi powiatowej Borek Stary – Błażowa – Ujazdy. Przebudowa będzie realizowana w ramach programu wieloletniego pn. „Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016 – 2019”. Gmina udzieli pomocy finansowej Starostwu Powiatowemu w Rzeszowie w kwocie 200.000 zł.

10) Budowa chodników przy drogach powiatowych. Gmina udzieli pomocy finansowej Starostwu Powiatowemu w Rzeszowie na budowę chodników przy drogach powiatowych w kwocie – 100.000 zł.

WODOCIĄGI

1) Budowa wodociągu w Borku Starym. Opracowanie dokumentacji projektowej stacji uzdatniania wody, wykup działki. Wartość zadania – 100.000 zł.

2) Budowa wodociągu Hermanowa Pańskie Pola-Babi Dół. Budowa wodociągu (dł. 3900 mb). Wartość kosztorysowa zadania - 542.776 zł. Zwiększenie kapitału zakładowego „Eko-Strug” – 100.000 zł. Zadanie realizowane przez PGK „Eko-Strug” w Tyczynie.

KANALIZACJA

1) Budowa kanalizacji sanitarnej ul. Mickiewicza – Laszek w Tyczynie. Kanalizacja sanitarna (dł. 1450 mb), przepompownia ścieków 1 kpl. Wartość kosztorysowa zadania – 325.000 zł. Zwiększenie kapitału zakładowego „Eko-Strug” - 100.000 zł. Zadanie realizowane przez PGK „Eko-Strug” w Tyczynie.

2) Budowa kanalizacji sanitarnej w Matysówce. Budowa kanałów sanitarnych (dł. 505 mb) w rejonie drogi „Mały gościniec”. Wartość zadania – 50.000 zł.

3) Budowa kanalizacji sanitarnej Kielnarowa – Borek Stary. Budowa kolektorów grawitacyjnych (dł. 550 mb). Wartość zadania – 80.000 zł.

OŚWIETLENIE DROGOWE

1) Budowa oświetlenia drogowego Hermanowa – Straszyle. Zakres prac obejmuje odcinek drogi powiatowej o dł. 900 mb. Kwota – 65.000 zł, w tym Fundusz Sołectki – 25.122,51 zł.

2) Budowa oświetlenia drogowego Hermanowa Pańskie Pola. Zakres prac obejmuje opracowanie projektu technicznego i uzyskanie pozwolenia na budowę. Kwota – 26.000 zł.

3) Budowa oświetlenia drogowego Matysówka II Stroń boczna (nowe osiedle). Zakres prac obejmuje opracowanie projektu technicznego i uzyskanie pozwolenia na budowę. Kwota – 42.000 zł.

4) Budowa oświetlenia drogowego Kielnarowa Obszary – Matysówka. Zakres prac obejmuje wykonanie sieci energetycznej na odcinku około 200 mb. Kwota – 20.000 zł.

5) Przebudowa oświetlenia linii NN w Tyczynie. Zakres prac obejmuje przebudowę oświetlenia linii NN przy ul. Rynek i ulic sąsiadujących w porozumieniu z PGE w Rzeszowie. Udział gminy wyniesie 50.000 zł.

6) Opracowanie operatu oświetlenia dróg na terenie gminy i miasta Tyczyn. Kwota - 10.000 zł.

OCHOTNICZE STRAŻE POŻARNE

1) Przebudowa budynku OSP w Kielnarowej – 75.000 zł. Zakres prac obejmuje: wykonanie robót budowlano-montażowych.

2) Dobudowa garażu dla OSP w Hermanowej – 10.000 zł. Pierwsze wyposażenie.

OŚWIATA

1) Przebudowa schodów zewnętrznych w Szkole Podstawowej w Hermanowej 30.000 zł.

2) Przebudowa schodów zewnętrznych przy Szkole Podstawowej w Borku Starym 10.000 zł.

3) Opracowanie dokumentacji projektowej na budowę sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Kielnarowej 40.000 zł.

4) Opracowanie dokumentacji projektowej na budowę sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Matysówce 40.000 zł.

5) Budowa boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej w Matysówce 170.000 zł. Boisko wielofunkcyjne o nawierzchni z kostki gumowej o wym. 20 m x 40 m. Planowane jest dofinansowanie inwestycji ze środków Programu Modernizacji Infrastruktury Sportowej.

KULTURA

1) Opracowanie dokumentacji na remont Domu Ludowego w Matysówce – 20.000 zł.

2) Termomodernizacja Domu Ludowego w Hermanowej – 100.000 zł.

3) Przebudowa kamienicy Rynek 24 w Tyczynie – 20.000 zł.

4) Osuszenie budynku wielofunkcyjnego ul. Św. Krzyża 14 w Tyczynie – 20.000 zł.

5) Modernizacja M-GOK w Tyczynie – 50.000 zł. Modernizacja polegać będzie na wykonaniu klimatyzacji.

6) Osuszenie budynku Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie – 20.000 zł.

SPORT

1) Remont budynku magazynowo-socjalnego w Borku Starym – 35.000 zł.

2) Boisko sportowe w Hermanowej – 60.000 zł. Uregulowanie własności terenu boiska i dojazdu dla potrzeb sportu w Hermanowej.

3) Boisko sportowe w Tyczynie – 10.000 zł. Wymiana bramek.

W poprzednim numerze **GT** pisaliśmy o małżeństwach, które otrzymały w roku 2015 **Medale za Długoletnie Pożycie Małżeńskie**. Zostały one wręczone podczas Święta Patronalnego Gminy Tyczyn.

W tym numerze uzupełniamy informacje o nazwiska i imiona małżeństw, które również w ubiegłym roku otrzymały takie Medale, ale z różnych przyczyn odebrały je w późniejszym terminie. Są to:

Państwo Monika i Stanisław Kuśnierzowie,
Państwo Cecylia i Marian Mastejowie,
Państwo Adolfa i Alfred Słowikowie,
Państwo Eufrozyna i Stanisław Kozdrasiowie.
Swojego Medalu nie odebrali jeszcze **Państwo Danuta i Aleksander Bentkowscy.**

Joanna: *Od kiedy wejdą elektroniczne zwolnienia i czy będą jednocześnie obowiązywały zwolnienia w formie papierowej? Jeżeli tak, to jak długo?*

Elektroniczne zwolnienia lekarskie są wystawiane od 1.01.2016 r. Do 31.12.2017 r. będą wystawiane również zwolnienia papierowe w dowolnej formie. O sposobie wystawiania zwolnień będzie decydował lekarz. Począwszy od stycznia 2018 r. będą obowiązywały już tylko zwolnienia elektroniczne.

Andrzej: *Moje dziecko zostało zgłoszone do ubezpieczenia zdrowotnego przez matkę. Czy lekarz będzie widział w nowym systemie elektronicznych zwolnień lekarskich, że jest ono ubezpieczone, w momencie kiedy to ja jako ojciec przyjdę z nim na wizytę i to dla mnie będzie wystawione zwolnienie na opiekę?*

Nie. Informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym dziecka pojawi się tylko wtedy, gdy zostało ono zgłoszone do ubezpieczenia przez osobę, dla której jest wystawione zwolnienie. W przypadku braku danych o członku rodziny zgłoszonym do ubezpieczenia zdrowotnego, lekarz może samodzielnie uzupełnić te dane.

Janina: *W jaki sposób będzie dostarczone zwolnienie do pracodawcy? Czy lekarz będzie wystawiał zwolnienie w formie papierowej? Czy będzie konieczność dostarczenia papierowego zwolnienia do pracodawcy?*

W przypadku, gdy płatnik składek nie posiada profilu informacyjnego na Platformie Usług Elektronicznych (PUE), lekarz przekazuje ubezpieczonemu wydruk wystawionego zaświadczenia lekarskiego z systemu teleinformatycznego, opatrzonego jego pieczęcią i podpisem. Oznacza to, że lekarz wystawia zwolnienie w formie elektronicznej, a następnie drukuje je i podpisuje. Taki wydruk ubezpieczony musi dostarczyć do pracodawcy. W przypadku, kiedy płatnik składek posiada profil na PUE, pacjent nie ma obowiązku pobierania wydruku od lekarza i dostarczenia go pracodawcy.

BARBARA LEW – kierownik M-GOPS w Tyczynie

Nagroda Wojewody

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tyczynie informuje, że specjalista pracy socjalnej tutejszego Ośrodka, **Bogumiła Madera**, 2.12.2015 r., podczas spotkania z okazji Dnia Pracownika Socjalnego, zorganizowanego przez Wydział Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego, została wyróżniona listem gratulacyjnym przez poprzednią panią Wojewodę **Małgorzatę Chomycz-Śmigielską** za profesjonalizm i zaangażowanie w wykonywanie obowiązków zawodowych.

Bogumiła Madera pracuje w M-GOPS w Tyczynie od 1994 r. Jej postawa i zaangażowanie w pracy na rzecz potrzebujących w naszej Gminie są godne najwyższego uznania i naśladowania przez innych pracowników socjalnych. W sposób profesjonalny realizuje ona wszelkie powierzone zadania z zakresu pomocy społecznej.

Kierownik i pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tyczynie składają **pani Bogumile** gratulacje oraz życzą dalszych sukcesów zawodowych.

Elektroniczne zwolnienia

Anna: *Ile czasu ma lekarz na przesłanie mojego e-ZLA do zakładu pracy?*

Zwolnienie lekarskie jest wystawione w momencie podpisania go z wykorzystaniem kwalifikowanego certyfikatu lub profilu zaufanego e-PUAP. W portalu PUE podpisanie zwolnienia jest zintegrowane z jego wysyłką do ZUS, również egzemplarza dla płatnika składek. ZUS udostępnia bezpłatnie zaświadczenia lekarskie płatnikowi składek na profilu informacyjnym płatnika składek, nie później niż w dniu następującym po dniu otrzymania zaświadczenia lekarskiego.

Roman: *W jaki sposób lekarz wydrukuje mi e-ZLA na wizycie domowej?*

Kwestie techniczne związane z wystawieniem zwolnień elektronicznych pozostają poza kompetencją ZUS. Należy pamiętać, że wydruk jest niezbędny tylko w przypadku, gdy płatnik składek pacjenta nie ma profilu na PUE. Ponadto istnieje możliwość wystawienia zwolnienia na formularzu wydrukowanym wcześniej w tym celu z systemu.

Rubrykę redaguje: **ALICJA KOCHANOWICZ-GRABUŚ**
Specjalista ds. komunikacji i edukacji w Rzeszowskim Oddziale ZUS

*I choćby serce do gardła skoczyło, a lzy wyrzeźbiły kanion,
pamięć o Nim musi wystarczyć*
A.M. Nowak

Pani Grażynie Pękali

Radnej Powiatu Rzeszowskiego

wyrazy współczucia i żalu z powodu śmierci

SYNA MIŁOSZA

składają:

Burmistrz Tyczyna, Rada Miejska w Tyczynie
oraz Pracownicy Urzędu Miejskiego w Tyczynie

Praca socjalna wymaga nie tylko wiedzy i umiejętności, ale także cierpliwości i głębokiego przeświadczenia, że człowiek, w obliczu problemów i cierpienia, nie może pozostać sam. Diagnozowanie problemów rodziny, planowanie pomocy adekwatnej do sytuacji, to główne działania pracownika socjalnego. Pani Bogumiła Madera wykonuje je z najwyższą starannością, odpowiedzialnością i solidnością. Jest wzorem dla innych pracowników w M-GOPS w Tyczynie.

Bogumiła Madera (druga z prawej) wśród wyróżnionych pracowników socjalnych

Nowy sprzęt w OSP Hermanowa

W ostatnich kwartale 2015 r. jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Hermanowej wzbogaciła się o nowy sprzęt pomocny w ratowaniu życia i mienia.

We wrześniu ub. roku w samochodzie GLBART Magirus został zamontowany **wysokociśnieniowy agregat wodno-pianowy AWP 70/40**. Montaż miał miejsce pod Warszawą, gdzie ww. samochodem wybrali się **druhowie Piotr Makulski i Grzegorz Bodzisław**.

Agregat napędzany jest czterosuwowym silnikiem spalinowym HONDA o wydajności min. 70 l/min. przy ciśnieniu 40 bar. Sprzęt może podawać pianę 3- i 6-procentową, wyposażony jest w zwijadło węzowe z węzłem o długości 60 metrów zakończone prądownicą. Zakup agregatu zrealizowano z funduszy naszej jednostki oraz dofinansowania z **Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**.

W listopadzie 2015 r. do naszej jednostki dostarczony został **defibrylator LIFEPAK 1000**. Przeznaczony jest on głównie dla wyszkolonych służb ratowniczych oraz różnych placówek medycznych jako zabezpieczenie przypadków nagłego zatrzymania krążenia. Produkt ten jest zgodny z wytycznymi Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.

Defibrylator może pracować w trybie automatycznym, wspierając osobę obsługującą komendami głosowymi oraz komunikatami na ekranie, oraz w trybie manualnym. Produkt ten jest jednym z najbardziej wytrzymałych defibrylatorów na rynku, odporny na wodę i wilgoć, co jest ważne w warunkach pracy Ochotniczej Straży Pożarnej. Urządzenie posiada duży ekran, który pozwala na odczytywanie zapisów graficznych i tekstowych. Nowy nabytek jest już zamontowany na naszym samochodzie GLBART Magirus, przystosowanym do ratownictwa technicznego.

Zakup defibrylatora w znacznej części sfinansowała Polska Spółka Gazownictwa, a brakujące fundusze jednostka dołożyła ze środków własnych. Pozyskany sprzęt posiada odpowiednie certyfikaty. Potwierdzają one, że można go stosować podczas akcji ratowniczo-gaśniczych.

Podziękowanie

Zarząd OSP w Tyczynie serdecznie dziękuje wszystkim **Mieszkańcom, Sympatykom, Sponsorom i ludziom dobrej woli** za miłe i sympatyczne przyjęcie strażaków podczas tradycyjnej już akcji rozprowadzania kalendarzy strażackich na 2016 rok. Zebrane pieniądze zostaną przeznaczone na zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego, który poprawi stan wyposażenia jednostki OSP Tyczyn i pozwoli na sprawny udział w działaniach ratowniczych.

Raz jeszcze życzymy wszelkiej pomyślności w Nowym 2016 Roku!

Zarząd OSP w Tyczynie

TERMINY ZEBRAŃ MIESZKAŃCÓW GMINY TYCZYN

Hermanowa: - 14.02 br., godz. 15.00 (Dom Ludowy)
Matysówka: - 21.02 br., godz. 11.30 (Dom Ludowy)
Kielnarowa: - 28.02 br., godz. 11.45 (Centrum)
Tyczyn: - 6.03 br., godz. 10.00 (M-GOK)
Borek Stary: - 13.03 br., godz. 14.00 (Dom Ludowy)

Nowe władze TMZT

12 grudnia 2015 r. w M-GOK w Tyczynie odbyło się Walne Zebranie Członków TMZT, które poprowadziła **Li-dia Kupiszewska**. Przedstawiła ona porządek obrad, następnie **prezes Zofia Domino** powitała zebranych gości, wśród których byli: władze Gminy Tyczyn, ks. proboszcz **Marian Czenczek**, ks. **Bogdan Tęcza**, państwo **Cieślowie**, dyrektorzy szkół i instytucji kultury oraz członkowie TMZT.

Następnie ustępująca prezes wręczyła podziękowania za współpracę i złożyła sprawozdanie z działalności Towarzystwa za okres 2011-2015. W dalszej części zebrania podziękowania dla pani prezes złożyli: **Burmistrz Janusz Skotnicki, Przewodniczący Rady Miejskiej Adam Skowroński**, przedstawiciele Zarządu TMZT. Sprawozdanie z działalności Komisji Rewizyjnej złożyła **Zofia Matys**. Następnie zgłoszono kandydatów na prezesa TMZT, do Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

Nowym **prezesem TMZT** została **Elżbieta Baran**, jej zastępcą - **Barbara Stempniowska**, sekretarzem - **Elżbieta Domino**, a skarbnikiem **Teresa Bednarz**. Do Zarządu weszli także: **Zofia Domino, Halina Dą-żek, Marta Baran, Beata Rychlik, Tadeusz Domino i Jan Malak**. Członkami Komisji Rewizyjnej zostali: **Zofia Matys** (przewodnicząca), **Ryszard Fornal** (zastępca), **Anna Bocek** (sekretarz). Po wyborach prezes **Elżbieta Baran** przedstawiła program na nową kadencję, a Komisja Wnioskowa przedstawiła wnioski. Oto one:

- Włączenie działalności TMZT w Światowe Dni Młodzieży;
- Zachęcenie młodzieży do współpracy w TMZT;
- Wrócić do problematyki historii szkolnictwa zawodowego;
- Propagowanie działalności TMZT w sołectwach Gminy;
- Zachęcenie pracowników Urzędu Miejskiego w Tyczynie do działalności w TMZT.

Od lewej: L. Kupiszewska, Z. Domino, nowa prezes TMZT E. Baran, B. Stempniowska. Fot. A. Kustra

Podziękowanie

Członkowie wraz z Zarządem Towarzystwa Miłośników Ziemi Tyczyńskiej składają serdeczne słowa podziękowania **pani prezes Zofii Domino** za działalność w latach 2011-2015 na rzecz rozwoju kultury w Naszej Małej Ojczyźnie, za szerzenie wiedzy o historii miasteczka, przypominanie postaci zasłużonych jego mieszkańców tworzących tę historię oraz kształtowanie wśród młodego pokolenia przywiązania do swych korzeni. Życzymy wszelkiej pomyślności w życiu osobistym i dalszej współpracy z TMZT.

Serce dla Zosi

W dniach 9-10 stycznia br. w Domu Ludowym w Hermanowej odbył się cykl imprez charytatywnych pod hasłem „**Serce dla Zosi**”, które miały na celu zebranie środków na dalsze leczenie i rehabilitację dwuletniej **Zosi Tendelskiej**. Patronat nad imprezą objęło **Parafialne Koło Stowarzyszenia Rodzin Katolickich**. W zorganizowanie i przebieg wydarzenia zaangażowało się wiele osób z naszej parafii i nie tylko. W sobotę odbyła się zabawa dla dzieci, podczas której najmłodsi mogli miło spędzić czas tańcząc, śpiewając i bawiąc się. Cały czas trwała loteria fantowa, można było kupić pyszne babeczki i rogaliki. Starsze dzieci ozdobiły przygotowane wcześniej serduszka, które zostały zlicytowane w niedzielę. Zabawa zakończyła się brawurowym występem grupy tanecznej breakdance **Wataha**.

W **niedzielę** imprezę rozpoczęto wyświetleniem filmiku, który pokazywał codzienne zmagania rodziny Tendelskich z chorobą **Zosi**. Następnie sceną zawładnęły dzieci z kl. III z SP w Hermanowej, które pod opieką wychowawczyni przygotowały **Jasełka**. Po przedstawieniu wystąpiły dziewczęta grające na trąbkach i flecie. Zostały również odśpiewane najpiękniejsze kolędy polskie przez osoby z sali oraz zespół śpiewaczy **Hermanowiaczy**. Po występach artystycznych odbyła się licytacja ofiarowanych przez darczyńców przedmiotów takich jak: obrazy, grafiki, biżuteria, kosmetyki, zabawki, książki, ozdoby świąteczne i wspomniane już serca. W czasie trwania spotkania miała miejsce również miła niespodzianka w postaci tortu ufundowanego przez anonimowego sponsora. **Zosia** dmuchała świeczki, a wszyscy uczestnicy odśpiewali *Sto lat*.

Ozdobione przez dzieci serca, które można było nabyć na aukcji

W sumie podczas akcji zebrano ponad 6 tys. zł, które pomogą rodzicom w dalszym leczeniu i usprawnianiu dziewczynki. Wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób zaangażowali się w to dzieło, serdecznie dziękujemy, a Zosi życzymy zdrowia i radosnego dzieciństwa.

Przekaż 1% podatku z PIT dla Zosi!

Numer KRS: 00002708

Cel szczegółowy: Tendelska, 3008

Kolędowanie w Hermanowej

Tradycją się stało, że 6 stycznia, w święto Objawienia Pańskiego, do domów mieszkańców Hermanowej pukają **Kolędnicy Misyjni**. W tym roku ofiary na misję zbierały trzy grupy dzieci oraz po raz pierwszy barwna grupa dorosłych wspomagana przez kolędników z instrumentami muzycznymi.

Korowód z Trzema Królami oraz wszystkimi kolędnikami przybył na Mszę św. o godz. 11.00, po której nastąpiło uroczyste rozesłanie przez **ks. proboszcza Wiesława Bednarza**. Najstarsza grupa zaśpiewała w kościele kilka kolęd, po czym kolędnicy wyruszyli do mieszkańców. Do pomocy w tym dziele Ochotnicza

Straż Pożarna w Hermanowej użyczyła samochodu, którym transportowano grupy kolędników w odleglejsze rejony miejscowości.

Po południu tego dnia, w salce pod kościołem, zorganizowano koncert kolęd. W tym rozśpiewanym spotkaniu wzięli udział również Kolędnicy Misyjni, którzy w tym roku pomagali najmłodszym mieszkańcom **Madagaskaru**. Papieskie Dzieło Misyjne Dzieci wspiera tam blisko 100 projektów pomocy – szkół, przedszkoli, domów dla dzieci ulicy, a także programy dożywiania, opieki zdrowotnej i ochrony życia dla chorych, osieroconych i ofiar przemocy do 14. roku życia.

Starsza grupa Kolędników zebrane ofiary przekazała w tym roku na rzecz parafii i Parafialny Zespół Caritas w Hermanowej oraz na leczenie **Zosi Tendelskiej**.

Niech w Nowym Roku 2016 łaski i błogosławieństwo Boże spłyną na Was w obfitości i napelnia Wasze serca pokojem. Niech Wasza mowa będzie zawsze prawdziwa, a uczynki szlachetne i niech serdeczny uśmiech nigdy nie znikną z Waszych twarzy.

Sołtys wsi Hermanowa
Radna Rady Miejskiej w Tyczynie
Genowefa Szawara

W Nowym 2016 Roku
życzenia zdrowia, pomyślności
oraz spełnienia marzeń
Mieszkańcom Borku Starego

składają:
Sołtys Borku Starego oraz Rada Sołecka

PATRYCJA ŁUCZYK

Oazowe jasełka

17.01 br. w M-GOK w Tyczynie odbyły się jasełka przygotowane przez młodzież oazową z parafii pw. św. Katarzyny w Tyczynie. Miały one charakter nowoczesny i oryginalny. Uczestnicy przedstawili sceny ukazujące tydzień przygotowań do jasełek. W ciągu siedmiu dni bohaterowie wraz z reżyserem zdążyli lepiej się poznać i wspólnie odkrywali, jak przemieniają się ich serca. Dzień ósmy był dniem występu. Bohaterowie w zabawny sposób przedstawili jasełka, które zorganizowali wspólnymi siłami. Podczas występu nie zabrakło scen radosnych, jak i dających do myślenia. Następnie po krótkim wystąpieniu **ks. Krzysztofa Kalamaszka** najmłodszy uczestnicy Oazy Dzieci Bożych przedstawili przygotowaną przez siebie pastorałkę „Uciekali”.

Jasełka miały na celu w radosny sposób ukazać, że Boże Narodzenie to nie kolejna uroczystość kościelna obchodzona raz w roku, ale coś, co dokonuje się w człowieku każdego dnia. Mały Jezus cały czas rodzi się w ludzkim sercu i przemienia je.

BEATA BYCZYŃSKA-GRUCA - pedagog
KATARZYNA KONKOL - nauczyciel w SP w Tyczynie

O choinkowych ozdobach

16 grudnia 2015 r. w SP w Tyczynie odbyły się Gminne Warsztaty Plastyczno-Techniczne pt. „Imponujący świat ozdób choinkowych”. Zorganizowane one zostały w ramach Gminnego Forum Samokształceniowego Nauczycieli. W projekcie wzięli udział uczniowie klas I-III z Gminy Tyczyn.

W odpowiednio udekorowanej sali uczestnicy konkursu obejrzeli program artystyczny w wykonaniu uczniów klasy II b pod kierunkiem wychowawcy **Katarzyny Konkol**. Po nim odbyły się warsztaty plastyczno-techniczne umożliwiające samodzielne wykonanie tradycyjnych ozdób z różnych materiałów dekoracyjnych. Dzieci miały możliwość wzorowania się na ozdobach przygotowanych przez uczniów świetlicy szkolnej pod kierunkiem jej opiekunów, a wyeksponowanych na świątecznej choince. Zajęcia miały charakter pracy manualnej opartej na różnorodnych technikach dawnych i współczesnych. Warsztaty zakończyły się nauką kolędy i wspólnym jej wykonaniem. Każda bombka była niepowtarzalna, wszyscy uczestnicy włożyli dużo pracy w wykonanie swojej ozdoby, którą mogli zabrać do domu. W nagrodę dzieci otrzymały dyplomy.

Serdecznie gratulujemy uczniom i spodziewamy się dalszej owocnej współpracy ze wszystkimi szkołami gminy Tyczyn. Dziękujemy również naszym koleżankom zaangażowanym w projekt.

Uczestnicy warsztatów z własnoręcznie wykonanymi ozdobami

DANUTA KLIMASZ - Parafialny Zespół Caritas

Oplatek dla Seniorów w Kielnarowej

W święto Objawienia Pańskiego – Trzech Króli – 6.01.2016 r. kielnarowscy seniorzy uczestniczyli w spotkaniu oplatkowym. Organizatorem tej uroczystości był Parafialny Zespół Caritas wraz z proboszczem **ks. Sławomirem Balawendrem**. Spotkanie odbyło się już po raz kolejny w świetlicy OSP, za udostępnienie której dziękujemy miejscowym strażakom.

Po powitaniu szanownych gości przez przewodniczącą Caritasu głos zabrał ksiądz proboszcz, który zachęcił zebranych do wspólnej modlitwy oraz przełamania się oplatkiem. Po tej uroczystej chwili członkinie Caritasu poczęstowały gości gorącym posiłkiem. Podano także smaczne domowe ciasto, kawę, herbatę i owoce.

W bożonarodzeniowy nastrój wprowadził zebranych występ miejscowego ludowego zespołu śpiewaczego pod kierownictwem **Zbigniewa Dudka**, który radosnym śpiewem kolęd wypełnił czas spotkania. Wszyscy goście wraz z chórem, przy akompaniamencie skrzypiec i akordeonu, radośnie śpiewali kolędy i pastorałki.

W imieniu Zespołu Caritas dziękuję wszystkim gościom za uczestnictwo w spotkaniu. Słowa podziękowania kieruję również do ks. proboszcza za udział i pomoc finansową, zespołowi śpiewaczemu, dyrygentowi i muzykom za wokalną i instrumentalną oprawę spotkania, Ochotniczej Straży Pożarnej za udostępnienie świetlicy. Członkiniom Caritasu dziękuję za przyrządzenie gorącego dania, za domowe ciasto i obsługę gości.

DOROTA DROZD

24. Finał WOŚP za nami

24. finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy odbył się 11.01 br. Jak co roku w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Tyczynie mieszkańcy mogli zobaczyć występy zespołów dziecięcych działających przy M-GOK i Filiach. Część artystyczna rozpoczęła się piosenką „Pada śnieg” wykonaną przez **Piotra Prędkiego** z Hermanowej. W dalszej części programu na tyczyńskiej scenie zaprezentowały się zespoły taneczne: z Tyczyna – **Katarzynki** grupa młodsza i starsza oraz zespół tańca **Askara** (instruktor **Marzena Miczałowska**), grupa taneczna młodsza i starsza **Niezapominajki** z Kielnarowej (instruktor **Liliana Żabińska**), zespół taneczny **Arabeska** z Borku Starego, który ćwiczy pod okiem **Iwony Filip**. Na tegorocznym finale WOŚP zaprezentowała się również grupa dzieci z Domu Ludowego w Matysówce i Hermanowej, prezentując najpiękniejsze kolędy, pastorałki i świąteczne piosenki (instruktor **Dorota Ząbek**). Na zakończenie części artystycznej wystąpili uczniowie **Szkoły Muzycznej AVmusic** z Tyczyna, prezentując tradycyjne polskie kolędy.

Występy dzieci zostały nagrodzone gromkimi braunami. Bardzo serdecznie dziękujemy małym wykonawcom za udział podczas 24. Finału WOŚP, instruktorom za przygotowanie dzieci do występów oraz licznie zgromadzonej publiczności.

Poetka **Anna Mirosława Nowak** zmarła 30 stycznia 2009 r. Związana była z Hermanową, w której spędziła ostatnie lata swojego życia. Urodziła się w Skarżysku-Kamiennym w roku 1936, jako poetka debiutowała w prasie lokalnej w 1988 r. Jest autorką m.in. tomików: „**Umykający świat**”, „**Zatańczyć zieloną wiosną**”, „**Mozai-ka**”, „**Studnia czasu**”, „**Lato w konfiturach**”, „**Pora miłości**”.

Za swoją twórczość literacką była wielokrotnie nagradzana. Otrzymała odznakę **Zasłużony dla Województwa Rzeszowskiego**, **Złoty Krzyż Zasługi**, nagrodę literacką **Złote Pióro**.

Poetkę Annę Mirosławę Nowak, w kolejną rocznicę śmierci, wspominać będzie córka **Kamila Rodak**. Mieszka ona w Hermanowej, w pięknym domu, tak ukochanym przez panią Annę. Z Kamilą Rodak rozmawiała **Alicja Kustra**.

Oczami córki, czyli wspomnienia o Annie Mirosławie Nowak

Alicja Kustra: Pani Kamilo, jaki był dom poetki Anny Mirosławy Nowak?

Kamila Rodak: *Najtrudniej odpowiadać na proste pytania. Nasz dom był zawsze pełen gości i radośnego zamieszania. Każdy mógł liczyć na filiżankę aromatycznej herbaty i pyszny deser, który mama przygotowywała w mgnieniu oka, zawsze zadowolona z nowych powitań. Ale był też cichą przystanią dla skołatanych serc, przylądkiem dobrej nadziei, wyspą skarbów. Oparty na rodzinnych tradycjach uczył nas poczucia godności i niezależności. Dawał poczucie bezpieczeństwa, więzi, miłości i wzajemnego szacunku.*

AK: Jaką mamą była pani Ania?

KR: *Mama królowała w naszym domu. Inspirowała do działania, była wymagająca, ale sprawiedliwa. Ona spajała całą rodzinę mądrą miłością, ciepłem, radością życia.*

List

*Teresko od Dzieciątka Jezus
spotkanie z Tobą
w tyczyńskim kościele
stało się rzecznym wspomnieniem*

*pamiętasz jak w latach wojny
biegłam do Ciebie
z prośbą o pomoc o pocieszenie
a potem mama opowiadała
długo w noc
o cudownym uratowaniu z łapanki*

*teraz u mnie dużo zmian
na gorsze i na lepsze
syn zamieszkał w krainie snu
wnuki dorastają
a ja
choć często opadają mi skrzydła
dźwigam je z pokorą
i milczę
by słowami nie zadawać pytań
nieopatrnych*

*Bóg się rodzi
obudź się sumienie
oto niewinne Dziecię
przyjmuje na siebie
twoje uczynki
obudź się sumienie
Bóg się rodzi.*

Kochała ludzi, każdy, nawet najdrobniejszy kwiatek, bezpańskie psy i koty. Miała tysiąc pomysłów i zawsze chciało się jej chcieć. Uwielbiała swoje zagadki z cyklu „Czyje to słowa”. Cytaty z wielkiej literatury znaleźliśmy oboje z bratem na wrywki, chociaż nie lubiliśmy tych przepytywanek. Mama była dla nas najpiękniejsza, podziwialiśmy jej kreacje na jakieś „większe wyjście”. Ale najbardziej lubiłam ją bez makijażu, była wtedy tylko moja.

AK: Który tomik wierszy mamy lubi Pani najbardziej i dlaczego?

KR: *Mój ulubiony tomik to „Umykający świat”. Wszyscy, rodzinie, byliśmy zaangażowani w jego wydanie. Pamiętam, że kolejność wierszy była zupełnie przypadkowa. Mama z wysokości krzesła wypuściła kartki maszynopisu i poukładała według kolejności ich spadania.*

AK: Czym według Pani była poezja dla mamy?

KR: *Poezja była dla mamy lekarstwem na całe zło świata, na chorą duszę, tęsknotę i ból. Była tym wentylem bezpieczeństwa, nieodbyłą rozmową, zapisem chwili. Ale mama miała do swojej twórczości spory dystans. „Moja poezja jeszcze nie nadeszła, moja poezja nie wiadomo gdzie” – pisała. Kiedy czytała swoje wiersze, czasem z kokieterią w głosie mówiła: „Niemożliwe, to ja napisałam?”. Często byłam pierwszym recenzentem, co bardzo przeżywałam, ale mama ceniła moje uwagi. Lubiła też, gdy*

młodzież wypowiadała się na temat jej wierszy, często prowokowała sama takie sytuacje. Mam to szczęście, że moja mama zostawiła mi siebie w swoich wierszach. Mimo upływu lat czytam je zawsze z wielkim wzruszeniem i chyba tak już zostanie.

AK: Serdecznie dziękuję za rozmowę.

Do Córk

*Gdziekolwiek będziesz
będę tam
przez wszystkie dni
w śpiewie ptaków
znajdziesz mnie
i w szumie wiatru
w kroplach rosy
w płatkach śniegu
i kwiatach
w kamieniach przydrożnych
znajdziesz mnie
w pyłe dnia
w światłach nocy
a najpewniej
w Swoim sercu...*

A. M. Nowak z córką Kamilą.
Fot. z domowego archiwum

Zaprezentowane wiersze A. M. Nowak pochodzą z tomików: **Lato w konfiturach**, **Zatańczyć zieloną wiosną**, **Mozai-ka**. Wszystkie tomiki poetki dostępne są w MiGBP w Tyczynie.

Horror... w teatrze

29.11.2015 r. w CDKiIT w Tyczynie odbył się spektakl teatralny przygotowany przez dzieci i młodzież z Tyczyna pt. „Horror...aaa...w teatrze”. Sztukę zrealizowano w ramach projektu edukacji teatralnej pod tym samym tytułem. Jego organizatorem była **Grupa Miłośników Teatru** w składzie: **Zakia Cieślicka-Majka**, **Agnieszka Zaguła** i **Agnieszka Gulak** we współpracy z TMZT.

Trzy miesiące pracy pod okiem **Ewy Mrówczyńskiej** (warsztaty aktorskie) i A. Zaguły (warsztaty scenograficzne) zaowocowały ciekawym, świetnie zagranym spektaklem, który bawił i wychowywał, bowiem młodzież interpretowała XIX-wieczne „Bajki dla niegrzecznych dzieci” **Heinricha Hoffmanna**. Duże zainteresowanie widzów wzbudziła scenografia, której motywu przewodnim były pająki.

Najważniejszym elementem projektu były cykliczne warsztaty aktorskie i scenograficzne, podczas których uczestnicy pracowali nad grą aktorską i scenografią, szlifowali umiejętności wyrażania siebie, pracy w grupie oraz działania na rzecz społeczności lokalnej. Nam, jako organizatorom, zależało również nad tym, by poruszyć z młodzieżą temat strachu, który jest nieodzownym elementem naszego życia, odrobinę ośwoić go

i wykorzystać twórczo. Ponieważ pomysł zaprezentowania „straszonego” spektaklu wyszedł od młodzieży, wszyscy bardzo się zaangażowali w próby i dawali z siebie wszystko. Spektakl po premierze zaprezentowaliśmy również młodzieży szkolnej.

Projekt „Horror w Teatrze” obfitował w wiele działań dodatkowych. Odbyło się spotkanie o historii teatru amatorskiego w Tyczynie, które poprowadziła **Zofia Domino**. Dzieci z SP w Tyczynie miały okazję spotkać się z **Kamilą Dobrowolską** - aktorem teatralnym i filmowym, który poprowadził również warsztaty dla uczestników projektu. Grupa warsztatowa wzięła także udział w premierze spektaklu teatru tańca pt. „Szkice węglem” **Magdaleny Widłak** (opartym na noweli **H. Sienkiewicza**) w MDK Rzeszowie.

Bardzo serdecznie dziękujemy uczestnikom projektu i gratulujemy im talentu oraz pasji. Dziękujemy również instruktorom oraz wszystkim gościom i uczestnikom naszych przedstawień.

Inicjatywę realizowano w ramach projektu „Akademia Aktywnych Obywateli - Podkarpackie Inicjatywy Lokalne” dofinansowanego ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich. Regionalnymi Operatorami Projektu są: Stowarzyszenie Dębicki Klub Biznesu, Fundacja Generator Inspiracji, Fundacja Fundusz Lokalny SMK, LGD Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Ziemi Nizańskiej”.

Chodź pomaluj świat

17.12.2015 r. wystawą zakończyliśmy działania w ramach międzypokoleniowego projektu „Chodź pomaluj świat”. Zorganizowała go nieformalna grupa **Żyj Kolorowo** w składzie: **Barbara Czechowicz**, **Krystyna Nowak** i **Zakia Cieślicka-Majka** w CDKiIT w Tyczynie we współpracy z Gminą Tyczyn, M-GOK w Tyczynie i MCW w Tyczynie.

Projekt rozpoczęliśmy 26.08.2015 r. pieszą wycieczką śladami zabytkowej architektury Tyczyna, którą poprowadziła **Zofia Domino**. Zwiedziliśmy pałac Wodzickich, park, kościół parafialny, dowiedzieliśmy się wielu ciekawostek o tyczyńskim rynku. Od 3.09.2015 r. w CDKiIT w ramach projektu odbywały się warsztaty malarstwa, w których chętnie uczestniczyli mieszkańcy Tyczyna, pracując pod okiem **Agnieszki Zaguły**, scenografki i ikonopisarki, **Mirosława Pieprzyka**, artysty malarza, grafika, nota bene mieszkańca Hermanowej, oraz **Andrzeja Korca**, artysty malarza, nauczyciela Państwowego Liceum Plastycznego w Rzeszowie.

Głównym celem projektu było ożywienie życia kulturalnego Gminy Tyczyn poprzez stworzenie perspektywicznej i kompleksowej oferty edukacji artystycznej dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów. Sztuka wysoka nie często gości w małych miejscowościach, stąd jej rozumienie jest różne. Chcieliśmy ten stan zmienić, umożliwić mieszkańcom podniesienie kompetencji kulturowych i artystycznych oraz, co najważniejsze, przyczynić się do lepszego zrozumienia treści przedstawianych przez artystów. Po trudnych początkach nasze czwartkowe spotkania stały się wyczekiwany element tygodnia. Uczestnicy pracowali z pasją, byli także bardzo otwarci na sugestie instruktorów. Podczas warsztatów powstały obrazy z gatunku martwa natura i pejzaże akwarelą oraz farbami akrylowymi, kopie obrazów **Wiktora Koniwa** oraz zimowe impresje.

W ramach projektu odbyły się również spotkania dla młodzieży szkolnej pt. **Artysta czyli kto?**, warsztaty

makijażu prowadzone przez **Martę Kwolek**, wspólne wyjścia do Biura Wystaw Artystycznych w Rzeszowie, wystawa malarstwa **Wiktora Koniwa** oraz wystawa podsumowująca spotkanie warsztatowe. Mamy nadzieję, że nasze działania przyczyniły się do odkrywania nowych talentów, rozbudziły w uczestnikach potrzebę kontaktu z kulturą i sztuką. Zależało nam na tym, by projekt przyczynił się również do tworzenia przestrzeni dla wymiany doświadczeń, kontaktu i działań międzypokoleniowych, miejsca, w którym będziemy kształtować odbiorców sztuki, uczyć jej rozumienia i pokazywać, jak ją tworzyć, miejsca kreatywnego i twórczego.

W ramach projektu dzięki współpracy z Propagandą Studio stworzyliśmy filmik opowiadający o idei warsztatów i ich uczestnikach. Pokazaliśmy, jak zmieniamy podejście do sztuk, pozwalamy na twórcze wyrażanie siebie oraz przyczyniamy się do przełamywania własnych ograniczeń przez naszych uczestników. Filmik otrzymał I nagrodę w regionalnym etapie konkursu „Opowiedz” i będzie reprezentował Podkarpacie na etapie ogólnopolskim.

Projekt edukacji artystycznej „Chodź pomaluj świat” dofinansowano ze środków Programu „Działaj Lokalnie IX” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce” oraz Ośrodek Działaj Lokalnie Fundacji Generator Inspiracji. Koordynacja projektu: Z. Cieślicka-Majka.

Teksty: **ZAKIA CIEŚLIKA-MAJKA**

Odchodzą - a tak blisko byli -
odchodzą - cicho - szybko -
czasem nie zdążymy nawet się pożegnać...
A.M. Nowak

Rodzinie

Śp. MIŁOSZA PĘKALI

szczerze wyrazy współczucia
składa Młodzież z Borku Starego

...I DOMU LUDOWEGO W BORKU STARYM

ALICJA POCIASK

Akademia Przygody Podsumowanie

Projekt **Akademia Przygody** realizowany był od 1 sierpnia do 30 listopada 2015 r. przez grupę rodziców oraz DL w Borku Starym. Skierowany był głównie do dzieci oraz rodziców. Głównymi celami realizowanych działań było kreatywne spędzanie czasu poprzez zdobywanie nowych umiejętności oraz aktywny wypoczynek.

W ramach projektu zorganizowano treningi usprawniające fizycznie (**AIKIDO**), były gry terenowe i wyjścia plenerowe, wspólne gotowanie, malowanie, sprzątanie i, otwarta dla wszystkich dzieci, zabawa andrzejkowa. W zajęciach prowadzonych przez rodziców i instruktorów wzięło udział ponad 150 dzieci. Wielu rodziców spędzało czas wspólnie ze swoimi pociechami – nie przed telewizorem czy przy klawiaturze – ale aktywnie i twórczo. To było najcenniejsze doświadczenie naszego projektu.

Akademia Przygody okazała się wielką przygodą – dla małych i dla dużych jej uczestników. Wspólnie spędzony czas jest zawsze wartością, której nie da się zmierzyć ale której nie wolno nie doceniać. Wspólne przygody, przeżycia i emocje tworzą przyjaźnie i wyzwalają energię, by działać lokalnie, na rzecz innych i integrować się z mieszkańcami swojej wsi i miejscowości. Borek Stary wykazał się pozytywną energią i tego zamierza się trzymać!

Koncert Noworoczny

17 stycznia br. na scenie Domu Ludowego swoje talenty: wokalne, aktorskie i taneczne zaprezentowali najmłodszy mieszkańcy Borku Starego. W dorocznym koncercie noworocznym wystąpiły **przedszkolaki** w tańcach śnieżynek i bałwanków, **uczniowie kl. II** przedstawili tradycyjne jasełka, a w rolę kołędników wcielił się uczniowie **zerówki**. O wokalną oprawę koncertu zadbała **pani Marysia** z solistami i grupą wokalną, a w tanecznych popisach zaprezentowała się grupa **światliczków** z SP oraz grupy taneczne **„Perełki”** i **„Arabeska”** z DL.

Serdecznie dziękuję wszystkim młodym artystom, a także nauczycielom i instruktorom za przygotowanie programu koncertu.

Scena przy żłóbku.
Uczniowie klasy II SP w Borku Starym

Z wizytą na Słowacji

W dniach 14-15.11.2015 r. Zespół Śpiewaczy „**Borkowianie**”, **Kapela Wójta Tycznera** oraz **Zespół „Mazureczek”** z **Głogowa Młp.** uczestniczyli w Festiwalu Folklorystycznym w Velkym Folkmarze na Słowacji. Grupy przyjechały na zaproszenie **Zespołu Folkmarcanka**, który także był organizatorem i gospodarzem festiwalu. Uroczystość rozpoczęła się Mszą św. w tamtejszym kościele. Zespół „Borkowianie” z Kapelą Wójta Tycznera zaśpiewał pieśni maryjne. Dalsza część przeglądu odbyła się w domu kultury. Na scenie zaprezentowały się zespoły ze Słowacji (zarówno dziecięce grupy taneczne, jak i wielopokoleniowe zespoły śpiewacze i obrzędowe) oraz Zespół „Borkowianie”, „Kapela Wójta Tycznera” i Zespół „Mazureczek”. Występy nagradzane były gromkimi brawami publiczności, a festiwal zakończył się wspólnymi śpiewami i zabawą. Przywieźliśmy ze Słowacji wiele ciepłych wspomnień i wrażeń, a także upominków, za które serdecznie dziękujemy naszym gospodarzom.

Dzień Pluszowego Misia

27 listopada 2015 r. **Biblioteka** i **DL w Borku Starym** gościli „przyjaciół pluszaków”- grupę przedszkolną i kl. „0” z **SP w Borku Starym**. Dzieci ze swoimi nauczycielkami wzięły udział w urodzinach Pluszowego Misia. Choć bohaterem tego dnia był miś, najmłodszy przyniósł ze sobą ukochane pluszaki, były więc i pieski, i kotki, żabki i inne miłe przytulanki. Dzieci przygotowały laurki dla solenizantów (maskotek), były tańce, piosenki, wierszyki. Nie zabrakło także słodkiego poczęstunku, o który zadbali rodzice.

teksty: **BARBARA MROCZKA**

Dzieci ze SP w Borku Starym świętują urodziny Pluszowego Misia

LUCJAN OSIADŁY - dyr SP w Borku Starym

Jasełka na pożegnanie roku

W ostatnim dniu nauki w roku 2015 cała społeczność SP w Borku Starym oraz rodzice zebrali się na uroczystym, świątecznym apelu. Rozpoczęli go uczniowie klasy II, którzy zaprezentowali świąteczne przedstawienie jasełkowe.

Widowisko słowno-muzyczne wprowadziło wszystkich w nastrój świąteczny związany z Bożym Narodzeniem. Po przerwie dzieci z Punktu Przedszkolnego popisały się pięknymi tańcami śnieżynek i bałwanków. Następnie w dwóch tańcach zobaczyliśmy świetliczaków. Na zakończenie dzieci z „zerówki” wystąpiły w roli kołędników, którzy przyszli z tradycyjną kołędą do szkoły. Ich barwny występ przypominał zanikający zwyczaj kołędowania, który jeszcze nie tak dawno był bardzo popularny w naszym regionie.

Spotkanie jasełkowe zakończyło się wspólnym śpiewaniem kołęd. Po rozejściu się do klas wszyscy podzie-

lili się opłatkiem, a w niektórych oddziałach odbyły się tradycyjne wigilie.

JADWIGA SITEK - nauczyciel

Warsztaty ekologiczne z EKOSKOP-em

W środę 9 grudnia 2015 r. w naszej szkole odbyły się kolejne zajęcia warsztatowe w ramach projektu „Alarm dla bioróżnorodności Podkarpacia”.

Praktyczne badanie materiału przyrodniczego, przygotowanego przez trenera ekologa, poprzedziły rozważania teoretyczne dotyczące klasyfikacji organizmów żywych oraz ich różnorodności w obrębie poszczególnych ekosystemów.

Dzieci z klas IV i V miały niepowtarzalną okazję dokładnie obejrzeć ciało dżdżownicy przy użyciu nowoczesnych mikroskopów stereoskopowych. Bardzo ak-

tywnie włączyły się również w badania przygotowanej przez prowadzącego kolekcji owadów. Obserwacje mikroskopowe poprzedziła prelekcja na temat charakterystycznych cech budowy poszczególnych gatunków tych niezwykłych organizmów.

Pod koniec dwugodzinnych zajęć uczniowie każdej z klas mieli za zadanie rozpoznać gatunek badanego przez siebie owada, wykorzystując do tego celu otrzymane karty pracy i specjalistyczne przewodniki. Na zakończenie warsztatów wszyscy uczestnicy mogli z bliska zobaczyć, a nawet „pogłaskać” karaczana madagaskarskiego.

Serdecznie dziękujemy **pracownikom EKOSKOP-u** za całoroczną profesjonalną edukację ekologiczną naszych uczniów.

MAGDALENA KAWA-SZPALA - nauczyciel

Szopka Bożonarodzeniowa

Świetlica szkolna działająca przy **SP w Borku Starym** zorganizowała konkurs dla uczniów naszej szkoły pt. „Szopka Bożonarodzeniowa”. Jego przedmiotem było wykonanie szopki bożonarodzeniowej, która nawiązuje do tradycji chrześcijańskiej.

Celami konkursu było przywrócenie tradycji i obyczajowości, które łączą się ze świętami Bożego Narodzenia, tworzenie podstaw wizji swojej przyszłej rodziny, wzbudzanie tęsknoty do ciepła domu rodzinnego, szczęścia i pokoju oraz zainteresowanie regionem, ze szczególnym uwzględnieniem jego walorów historycznych i architektonicznych.

Warunkiem uczestnictwa w konkursie było wykonanie szopki indywidualnie lub wspólnie z rodziną. Format i technika wykonania były dowolne, ale bez możliwości wykorzystania elementów gotowych.

Rozstrzygnięcie konkursu nastąpiło podczas szkolnych jasełek w dniu 22.12.2015 r. Wszystkie szopki były bardzo piękne, a o nagrodach zdecydowało głosowanie nauczycieli naszej szkoły.

Pierwsze miejsce w konkursie zdobyło rodzeństwo **Wiktoria i Kamil Hałoniowie**. Drugie miejsca zajęły **Olivia Karnas i Zuzanna Skaba**. Laureatami trzeciego miejsca zostały **Aleksandra Ossolińska i Kamila Wróbel**. Wyróżnienia otrzymali: **Tomasz Nowicki, Julia Patrzyk, Nikola Rząsa, Maja Sowa i Maksymilian Sowa**.

Dziękujemy wszystkim uczestnikom za udział w konkursie i wykonanie wspaniałych prac. Życzymy wszystkim dalszych sukcesów.

Bożonarodzeniowe witraże

Podczas lekcji plastyki i zajęć świetlicowych powstało wiele bożonarodzeniowych witraży, które wzięły udział w **VIII Powiatowym Konkursie Plastycznym** dla dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych pt.

„**Witraż Bożonarodzeniowy**”. Organizatorem konkursu, objętego patronatem **Starosty Rzeszowskiego**, był **Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Sokołowie Małopolskim**. Przedmiotem konkursu były prace plastyczne o tematyce bożonarodzeniowej (zwyczaj ludowy, szopki betlejemskie, anioły, stroiki itp. motywy świąteczne) wykonane techniką witrażu z kolorowej bibuły i czarnego kartonu, o dowolnych formatach i kształtach.

Udział uczniów Szkoły Podstawowej w Borku Starym zakończył się sukcesem. W kategorii 6-9 lat drugie miejsce zajęła **Maja Chruszcz**, trzecie **Wiktoria Habaj**, a wyróżnienie otrzymała **Maja Szpala**. W kategorii 10-12 lat wyróżniona została praca **Julii Patrzyk**.

Zdaniem Jury nagrodzone i wyróżnione prace są witrażami oryginalnymi, interesującymi, wykonanymi z dużą dbałością o estetykę. Cechuje je przemyślana kompozycja i kolorystyka. Są one przykładem dobrych papierowych witraży, a ich autorzy mogą być wzorem dla innych uczestników. Serdecznie gratuluję sukcesu naszym laureatom i życzę następnych.

Wspólne zdjęcie laureatów konkursu
Fot. M. Kawa-Szpala

„12 Twarzy Natury”

Jest to wojewódzki konkurs plastyczny, który odbył się w ramach projektu „**Alarm dla bioróżnorodności Podkarpacia**” realizowanego przez **Stowarzyszenie EKOSKOP** z Rzeszowa. Wzięli w nim udział nasi uczniowie, których prace zostały wyróżnione.

Konkurs skierowany był do uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych. Uczniowie mieli za zadanie wykonać pejzaż techniką kolażu, w formacie A3, wyłącznie z elementów naturalnych. Na konkurs wpłynęło 315 prac. Wybrano 12 kolaży, które złożyły się na kalendarz. Dodatkowo nagrodzono jeszcze 10 autorów pejzaży, wśród których znalazł się uczeń naszej szkoły – **Mikołaj Szpala**. Przyznano też wyróżnienia, z naszej szkoły otrzymały je **Julita Drabicka** i **Andżelika Tereszkievicz**.

Wręczenie nagród odbyło się w **Urzędzie Marszałkowskim** podczas uroczystej **Gali Liderów Ekologii**. Prezentowane podczas spotkania mini-wykłady były bardzo ciekawe.

Od lewej stoją:
Julita Drabicka,
Andżelika Tereszkievicz,
Mikołaj Szpala

Fot. M. Kawa-Szpala

Świąteczna kartka

Nasi laureaci

Tradycyjnie uczniowie naszej szkoły wzięli udział w konkursie plastycznym „**Świąteczna Kartka Bożonarodzeniowa**” i tak jak w ubiegłych latach zostali nagrodzeni. W konkursie wzięło udział 36 pla-

cówek województwa podkarpackiego. Nadesłano ponad 360 prac. Komisja pod przewodnictwem **Leszka Kuchniaka** przyznała 17 nagród oraz 20 wyróżnień. Uroczysty finał konkursu odbył się w SP Nr 27 w Rzeszowie.

W konkursie nagrodzono aż czterech naszych uczniów. Nagrodę specjalną redaktora „Nowin” otrzymała **Wiktoria Habaj** z kl. IIa, kartki świąteczne **Oliwii Karnas** (kl. II), **Martyny Kality** (kl. III) oraz **Michała Kuka** z kl. „0” zdobyły wyróżnienia.

XVI Wojewódzki Konkurs Plastyczny odbył się pod honorowym patronatem: Jego Ekscelencji Księdza Biskupa **Edwarda Białogłowskiego**, Prezydenta Miasta Rzeszowa, Podkarpackiego Kuratora Oświaty oraz Proboszcza parafii św. Michała Archanioła.

Patronat medialny sprawowała Gazeta Codzienna „Nowiny” i Katolickie Radio VIA.

teksty: **MAGDALENA KAWA-SZPALA**

DOROTA TARAŃSKA-KŁĘSK - dyr ZS w Tyczynie

Początek roku 2016

W Zespole Szkół w Tyczynie z rozmachem weszliśmy w nowy 2016 rok. Jeszcze w grudniu udało się doposażyć szkołę w sprzęt, który będzie służył całej jej społeczności nie tylko podczas procesu edukacyjnego, ale również w czasie wolnym. Duże zmiany zaszły w pracowni informatycznej, która zyskała **15 nowych komputerów** wraz z oprogramowaniem. Dzięki temu uczniowie jeszcze efektywniej będą mogli przyswajając i poszerzać wiedzę na temat nieodzownej w dzisiejszym świecie pracy z komputerem.

Zmiany zaszły również w szkolnej bibliotece, do której zakupiliśmy **nowe meble**, a w centrum multimedialnym wymieniliśmy **komputery na nowsze**.

W każdej sali lekcyjnej na wyposażeniu znajduje się laptop do dyspozycji nauczyciela lub uczniów. Dodatkowo zakupiliśmy jeszcze **dwa laptopy** na potrzeby organizacji uroczystości okolicznościowych w szkole, **jeden dodatkowy komputer stacjonarny** do sekretariatu. Baza szkoły wzbogaciła się także o **trzy nowoczesne projektory multimedialne**.

W drugiej połowie roku 2015 udało się wyremontować podłogi i parkiety w salach lekcyjnych naszej szkoły. W planach są również dalsze remonty i renowacje Pałacu Wodzickich, dzięki którym nasza szkoła będzie jeszcze piękniejsza i bardziej funkcjonalna.

W imieniu własnym i całej społeczności szkolnej serdeczne podziękowania kieruję w stronę władz Powiatu Rzeszowskiego. Dziękuję Panu Staroście **Józefowi Jodłowskiemu**, Panu Wicestarście **Markowi Sitarzowi**, Przewodniczącemu Rady Powiatu Rzeszowskiego - Panu **Stanisławowi Obarze** - za życzliwość, przychylność, otwartość na potrzeby naszej szkoły oraz za decyzje, które mają na celu dobro całej społeczności szkolnej i z pewnością przyczynią się do realizacji naszych szkolnych planów i marzeń.

*Wszystkim czytelnikom „Głosu Tyczyna”,
przyjaciołom i sympatykom Zespołu Szkół w Tyczynie
życzę pomyślnego roku 2016, dużo zdrowia,
siły, radości, ludzkiej życzliwości i samych
szczęśliwych chwil.*

Dorota Tarańska-Kłęsk
Dyrektor ZS w Tyczynie

SYLWIA NIEMIEC - opiekun grupy

Piłka siatkowa dziewcząt

8.12.2015 r. w ZS w Kamieniu odbyły się powiatowe zawody w piłce siatkowej dziewcząt, w których wzięły udział uczennice Zespołu Szkół w Tyczynie. W rozgrywkach uczestniczyło 6 drużyn ze szkół ponadgimnazjalnych z powiatu rzeszowskiego.

Grę rozpoczęto w dwóch grupach (po trzy drużyny w każdej). Nasze zawodniczki znalazły się w grupie z ZSZ Dynów i LO Błażowa. Pierwszy mecz z ZSZ Dynów był bardzo wyrównany, jednak nasze zawodniczki, pomimo swoich umiejętności siatkarskich, uległy ry-

z LO Dynów, które okazały się lepsze i wygrały z nami 2:0 w setach. Teraz najważniejszy był mecz z drużyną ZS Kamień - walka o 3. miejsce. Mimo zmęczenia nasze siatkarki zmobilizowały się i pokazały swoje najlepsze umiejętności w serwach oraz rozegraniu. Dzięki temu zawodniczki z ZS Kamień nie miały z nami żadnych szans - zespół z Tyczyna zdobył 3. miejsce w zawodach i brązowy medal.

W zawodach LO Tyczyn reprezentowały: **Izabela Skrzypiec** (kapitan), **Katarzyna Hubka**, **Julia Kontor**, **Aleksandra Hadam**, **Kamila Tabisz**, **Natalia Ferenc**, **Paula Sapińska**, **Klaudia Kołodziej**, **Kamila Bielec**. Serdecznie gratuluję drużynie zdobycia medalowego miejsca!

Drużyna piłki siatkowej dziewcząt LO w Tyczynie
z nauczycielem S. Niemiec

walkom różnicą dwóch punktów w trzecim secie. Tyczynianki nie poddały się jednak i wygrały z zespołem z Błażowej 2:1. Wygrany mecz umożliwił naszej drużynie wyjście z grupy. W kolejnym meczu zespół z Tyczyna zmierzył się z faworytkami zawodów - uczennicami

KRZYSZTOF HAJDUK

„Jestem OK., Nie Palę”

Miło nam poinformować, że uczennica klasy 1b ZS w Tyczynie **Maria Malec** zdobyła II miejsce w 10. Powiatowym Konkursie na plakat „Jestem OK, Nie Palę”. Konkurs zorganizowała Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rzeszowie, a honorowy patronat objęło Starostwo Powiatowe w Rzeszowie. Celem konkursu kierowanego do uczniów szkół ponadgimnazjalnych było promowanie prozdrowotnych zachowań wśród młodzieży oraz przedstawienie w formie plastycznej negatywnych skutków sięgania po papierosy. Spośród 61 prac do finału zakwalifikowano osiem. Uroczystość wręczenia nagród laureatom oraz pokonkursowa wystawa prac nagrodzonych odbyła się 10.12.2015 r. w Galerii Miejskiej Zespołu Szkół Plastycznych w Rzeszowie. Serdecznie gratulujemy Marysi!

Maria Malec ze swoją pracą, która zdobyła drugie miejsce w konkursie

ANETA LENIART

Koncert uczniów i nauczycieli

Okres świąteczny to znakomita okazja do wspólnego kolędowania, właśnie wtedy przydają się umiejętności muzyczne. Okazją do zaprezentowania swoich umiejętności wokalnych i instrumentalnych, nabytych podczas pozalekcyjnych zajęć muzycznych, był koncert uczniów ze szkoły muzycznej AVmusic. Odbył się on 6.01 br. w sali M-GOK w Tyczynie. Na scenie zaprezentowali się: **Anastazja Rejman, Lea Bawół, Kamila Klimasz, Aleksandra i Wiktoria Stanio, Ilona Szymkowicz, Katarzyna Starzak, Katarzyna Zięba, Julia Kubal-Marzec, Piotr Brzęk, Maria Dąbkowicz, Jakub Stępniewski, Patrycja Chruściel, Zuzanna Skaba, Emilia Pisz, Zuzanna Krużel, Natalia Szura, Weronika Bembenek, Katarzyna Chmaj, Anna Połańska, Aleksandra Gajdek, Piotr Frost, Weronika Bar, Natasza Załoga, Amelia Meksuła i Julia Kura.**

Uczniowie AVmusic wraz z nauczycielami po koncercie

Uczniom towarzyszył zespół złożony z nauczycieli AVmusic w składzie: **Aneta Leniart** (wokół, instrumenty klawiszowe), **Witold Leniart** (gitary), **Agnieszka Wieszczyk** (instrumenty klawiszowe), **Bartłomiej Leśniak** (perkusja oraz instrumenty perkusyjne), **Wojciech Pecka** (gitara basowa).

AGNIESZKA NAJDECKA – opiekun koła Caritas w LO

Uczniowie pomagają

Uczniowie ZS w Tyczynie chętnie angażują się w pomoc potrzebującym. Uczestniczą w wielu akcjach, które na stałe weszły do kalendarza imprez naszej szkoły.

Licealistów można było spotkać w sklepie „Biedronka”, gdzie brali udział w zbiórkach żywności i środków czystości organizowanych przez rzeszowski „Caritas” i Podkarpacki Bank Żywności. W październiku, pamiętając o **Dniu Papieskim**, wsparliśmy fundację „Dzieło Nowego Tysiąclecia” datkami pochodzącymi ze sprzedaży kremówek, a 1 listopada kwestowaliśmy na cmentarzu w Tyczynie na rzecz Towarzystwa Brata

W imieniu Grona Pedagogicznego Zespołu Szkół w Tyczynie dziękuję za dotychczasową pomoc i zaangażowanie uczniom naszej szkoły oraz mieszkańcom Tyczyna i okolic, którzy w różnych sytuacjach wspierają nasze działania, prosząc jednocześnie, by nie zapominali o nas w bieżącym roku.

Agnieszka Najdecka
Opiekun szkolnego koła Caritas

MAŁGORZATA PŁODZIŃ – nauczyciel SP w Matysówce

Zdrowe dzieciaki

W Oddziale i Punkcie Przedszkolnym w SP w Matysówce w tym roku szkolnym prowadzimy innowację pedagogiczną pt. **„Przedszkolaki to zdrowe dzieciaki”**. Realizując zadania wynikające z przyjętych celów, przystąpiliśmy do programów promujących zdrowie. Pierwszy z nich to **„Dzieciństwo bez próchnicy”** – jego celem jest edukacja, promocja i profilaktyka w kierunku zdrowia jamy ustnej skierowana do małych dzieci, ich rodziców, opiekunów i wychowawców. Celem drugiego programu pt. **„Mamo, tato wolę wodę”** jest podkreślenie roli wody w codziennej diecie oraz wspieranie rodziców w kształtowaniu prawidłowych nawyków żywieniowych u dzieci.

Dzieci, uczestnicząc w zajęciach, poznają zasady zdrowego odżywiania, znaczenie wody w diecie, kształtują nawyk picia wody, uczą się dbania o higienę jamy ustnej. O naszych przedsięwzięciach informujemy Rodziców (plakaty, broszury), którzy chętnie włączają się

Alberta. W grudniu zaangażowaliśmy się w akcję **Szlachetna Paczka**, przygotowaliśmy też paczki mikołajowe dla dzieci niepełnosprawnych, z rodzin ubogich i wielodzietnych z okolic Tyczyna.

Współpracujemy z **siostrami Dominikanekami**, które pomagają nam docierać do potrzebujących dzieci. Odwiedzamy naszych małych znajomych w ich domach w okresie Świąt Bożego Narodzenia. Przypada nam do głowy, że miło patrzeć, jak dzieci rozrywają opakowania na prezentach i oglądają swoje skarby.

Mamy również swój mały udział w budowie studni głębinowej w Sudanie poprzez ogólnopolską zbiórkę makulatury i plastikowych butelek po napojach. Otrzymaliśmy niedawno podziękowanie za to działanie wraz ze wzruszającymi zdjęciami, na których widać radosne dzieci mogące nabrać wodę.

do naszych działań. Mamy nadzieję, że realizowane programy przyczynią się do wzrostu świadomości i utrwalenia prawidłowych nawyków w zakresie odżywiania i higieny jamy ustnej.

PÓŁKA Z KSIĄŻKAMI

Czy widział ktoś białego, smutnego klauna, który ma na twarzy namalowaną niebieską łzę? Podobno przemierza świat i odwiedza wszystkie miasta, w których ludzie są smutni. Powieść „**Biały klaun**” chorwackiego pisarza **Damira Miloša** to pełna symboli książka i dla młodzieży, i dorosłych, opowiadająca historię chłopca, którego rodzice pracowali w cyrku jako klauni. Bohater skrywa tajemnicę – jest daltonistą, ciągle poszukuje kolorów. Wierzy, że gdy je odnajdzie, będzie mógł zostać klaunem. Wpływ na bohatera ma starzec spotkany w lesie, który zdradza chłopcu, że do postrzegania kolorów nie jest konieczny wzrok, bowiem barwy można odbierać także za pomocą pozostałych zmysłów. Rozmowy z leśnym dziadkiem sprawiają, że młody bohater zaczyna myśleć o świecie w sposób inny niż dotychczas. Zastanawia się na przykład, dlaczego ludzie się śmieją tylko w cyrku i dlaczego wszyscy klauni muszą umieć rozśmieszać widownię? Nocami we śnie chłopca odwiedza smok, który z jednej strony nie daje spokoju bohaterowi, z drugiej zaś pomaga mu w odnalezieniu miejsca w życiu. Czy bohater zostanie, tak jak rodzice, klaunem, czy może wybierze inną drogę?

□□□□□□□□□□□□□□□□

Jake i Pam są małżeństwem po przejściach. Wychowują razem 16-letniego syna Ryana. Jake nie ma zbyt dobrego kontaktu z synem. Po utracie pracy i rocznym bezrobociu założył firmę zajmującą się planowaniem finansowym i całą swoją energię poświęcił na rozkręcenie interesu. Udało mu się odbić od finansowego dna, ale ucierpiały na tym relacje z synem. Pewnego dnia Pam prosi męża, by odebrał Ryana z kina – ma to pomóc Jake'owi w odbudowaniu więzi z dzieckiem. W samochodzie, po niezbyt satysfakcjonującej obie strony rozmowie, Ryan prosi ojca, by pozwolił mu poprowadzić auto. Jake, chcąc uchodzić za „fajnego” tatę, zgadza się. Decyzja ta będzie miała jednak tragiczne skutki dla całej rodziny – Ryan potrąci śmiertelnie koleżankę ze szkoły. Jak zachowa się w tej sytuacji Jake? Czy zadzwoni na policję, czy zatai całą sytuację i uciekną obaj z miejsca wypadku pewni, że nikt ich nie widział? Czy wyrzuty sumienia pozwolą im normalnie żyć? Odpowiedzi na te pytania uzyskają czytelnicy po przeczytaniu trzymającej w napięciu powieści **Lisy Scottoline** pt. „**Cicho sza**”.

Poleca: **AGNIESZKA JANDA**

Dyskusyjny Klub Książki przy MiGBP w Tyczynie zaprasza na kolejne spotkanie:
22 lutego 2016 r., godz. 10.00

Będziemy rozmawiać o książce Ewy Barańskiej pt. „**Powrót Julii**”

NIEGO HISTORII

Cichociemni

– mało znana karta polskiej historii

Rok 2016 decyzją Sejmu jest **Rokiem Cichociemnych**, w lutym minie 75 lat od pierwszego spadochronowego zrzutu tych żołnierzy na teren okupowanej Polski. Niestety, wielu Polaków tak naprawdę nie wie, kim byli Cichociemni i jaką rolę odegrali podczas ostatniej wojny. Poniżej krótka informacja.

Cichociemni to polscy żołnierze, ochotnicy, szkoleni podczas II wojny światowej w W. Brytanii do specjalnych zadań. Wysyłani byli do okupowanej Polski początkowo z baz W. Brytanii, a od końca 1943 r. także z bazy we Włoszech. Organizacją ich przerzutów zajmowała się polska sekcja brytyjskiego **Kierownictwa Operacji Specjalnych** wspólnie z **Oddziałem VI Sztabu Naczelnego Wodza Polskich Sił Zbrojnych**, odpowiedzialnym za łączność z **Komendą Główną ZWZ-AK**.

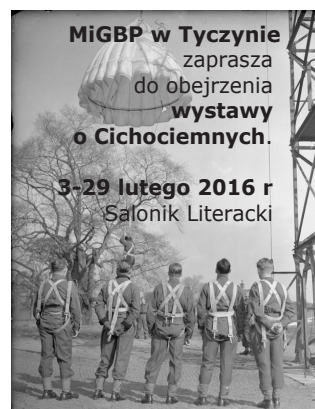
Pierwszy zrzut miał miejsce w nocy z 15 na 16 lutego 1941 r. Na pokładzie brytyjskiego samolotu **Whitley** znalazło się trzech polskich skoczków i kurier polityczny. Po wielu godzinach lotu spadochroniarzy zrzucono nie – jak planowano – pod Włoszczową w Kieleckim, lecz na Śląsku Cieszyńskim pod Skoczowem (tereny włączone do Rzeszy). Uznano wtedy, że trasa przelotu jest zbyt niebezpieczna, dlatego na dziewięć miesięcy przerwano loty. Po wznowieniu misji do lotów nad Polskę wykorzystywano przystosowane do zadań tego typu samoloty **Halifax**. Zmieniono też trasę przelotu, która odtąd przebiegała nad Szwecją lub Danią.

Do jesieni 1943 r. do służby w roli Cichociemnych zgłosiło się 2413 oficerów i podoficerów Polskich Sił Zbrojnych, ogółem **przeszkolono 606 osób**. Do przerzutu zakwalifikowano łącznie 579 żołnierzy i kurierów. **Od 15.02.1941 r. do 26.12.1944 r. zorganizowano 82 loty, w czasie których przerzucono do Polski 316 Cichociemnych** (jeden z nich skakał dwukrotnie), wśród nich była kobieta – **Elżbieta Zawacka**. W ramach wspomnianych zrzutów do kraju wysłano także 28 kurierów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Spośród 316 cichociemnych dziewięciu zginęło przed dotarciem do celu.

W okupowanej Polsce Cichociemni wchodził w skład kierownictwa KG AK, byli żołnierzami Związku Odwetu, Kedywu, zajmowali się szkoleniem, wywiadem, walczyli w oddziałach partyzanckich, uczestniczyli w sabotażu i działaniach dywersyjnych we wszystkich okręgach AK.

Do **najbardziej znanych Cichociemnych** przerzuconych do Polski należeli: **gen. L. Okulicki**, **płk K. Iranek-Osmecki**, legendarny dowódca partyzancki z Gór Świętokrzyskich **J. Piwnik „Ponury”**, **mjr B. Kontrym „Żmudzina”**. 91 cichociemnych walczyło w Powstaniu Warszawskim, poległo 18. W czasie działań wojennych zginęło 103 cichociemnych, a 9 zostało zamordowanych przez władze komunistyczne w powojennej Polsce.

Oprac. A.K.

(NIE)DOBRE KINO...

NA CO DO KINA?

Jako wieloletni kinoman stwierdzam, że najlepszym okresem dla kina, a co za tym idzie dla widza, jest początek każdego roku. Okres zimowy, to raz. Ludzie chodzą wtedy do kina zamiast do parku. Kina i dystrybutorzy o tym wiedzą. Poza tym większość najlepszych filmów roku wchodzi na ekrany w okolicach rozdania Oscarów. Jest w czym wybierać. Na co więc wybrać się do kina na początku 2016 roku? Oto kilka moich propozycji. Ja w każdym razie nie omieszkam nie pójść.

W kinie od **22 stycznia** - „**Syn Szawła**”. Film walczył o **Złotą Palmę** w Cannes, a otrzymał w efekcie **Złotego Globa** (druga po Oscarze najważniejsza nagroda filmowa) w kategorii najlepszy film nieanglojęzyczny. Podobno **Roman Gutek**, właściciel znanej firmy dystrybucyjnej Gutek Film, zobaczył tylko jedną scenę tego filmu i stwierdził, że musi kupić do niego prawa. Za jego rekomendacją, jak mi się wydaje, wystarczy fragment opisu filmu: „*Pracujący w krematorium więzień Auschwitz rozpoznaje ciało swego syna. Za wszelką cenę - na przekór obozowej rzeczywistości, pragnie go godnie pochować.*” Dodajmy, że jedną z ról zagrał w tym filmie rzeszowski aktor - **Kamil Dobrowolski**, którego zresztą spotkałem niedawno w Tyczynie.

W kinie od **29 stycznia** - „**Zjawa**”. Pamiętam. Miejsce temu zobaczyłem po raz pierwszy zwiastun do tego filmu. Oniemiałem. Wtedy jeszcze nie wiedziałem, że będzie on na ustach wszystkich miłośników filmu. „**Zjawa**” zgarnęła najważniejsze **Złote Globy** (za najlepszy film, za najlepszą rolę i najlepszą reżyserię) i zdaje się, że jest i będzie głównym kandydatem w walce o **Oscara**. Film, w którym główną rolę gra **Leonardo DiCaprio** zdaje się być remake’em „**Człowieka w dziczy**” - bardzo dobrego westernu, który opowiadał historię mężczyzny zaatakowanego i „zdemolowanego” przez niedźwiedzia. Mężczyznę, którego koledzy zostawili na pastwę losu, uratowała wiara i siła przetrwania. Temat cienkiej granicy między życiem, a śmiercią zdaje się przewodzić również „**Zjawie**”.

W kinie od **5 lutego** - „**Planeta Singli**”. To może nie tytuł, na który sam się rwę, ale jeśli mam zabrać Żonę do kina na **Walentynki**, to „**Planeta singli**” wydaje się być idealnym wyborem. Kina reklamują go na potęgę. Ostatnio nawet myślałem, że w jednym z nich zaciął się projektor, kiedy przed filmem wyświetlono trzy z rzędu zwiastuny „**Planety**”. Jest to film, który zrobił **Mitja Okorn** - autor przeboju pt. „**Listy do M.**”. Dołączając do tego nazwiska aktorów, w tym **Macieja Stuhra**, można się spodziewać czegoś, co spodoba się żonom, dziewczynom, koleżankom i może nie tylko im.

W kinie od **19 lutego** - „**Ave Cezar!**”. Kryterium wyboru tego filmu jest w zasadzie jedno. To bracia **Coen**. Dwóch filmowych zapaleńców, którzy ukochali sobie kino i każdy kolejny ich tytuł, to swoista walentynka posłana w kierunku X Muzy. Coenowie mają niebywały dar odtwarzania Ameryki z różnych jej okresów. Tym razem przeniosą widza do Hollywood z lat 50-tych ubiegłego wieku, kiedy to podczas kręcenia jednego z wielkich filmów historycznych zostanie porwany aktor grający główną rolę - tytułowego **Juliusza Cezara**. Zapowiada się niezła satyra na Hollywood i dobra zabawa.

Rubrykę redaguje: **RAFAŁ KAPLITA** - magister kulturoznawstwa UJ

ZAPRASZAJĄ

Burmistrz Tyczyna
M-GOK im. K. Sobczyk w Tyczynie
Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Rzeszowskiej oraz Parafia pw. Św. Trójcy i Św. Katarzyny w Tyczynie

zapraszają na
XI Przegląd Kolędowy w Tyczynie
„Pójdźmy wszyscy do stajenki...”
31 stycznia 2016 r. (niedziela)

W programie:

godz. 16.00 – uroczysta Msza Św. z udziałem chó-rów w Kościele Parafialnym w Tyczynie
godz. 17.15 – koncert kolędowy w M-GOK w Ty-czynie, w którym wystąpią chóry:
Dziecięco-Młodzieżowe Stowarzyszenie Śpiewacze „**Sancta Musica**” w Tyczynie,
Schola „Śnieżynki Maryi” z Parafii Matki Bożej Śnieżnej w Rzeszowie-Budziwoju,
Chór Publicznego Gimnazjum im. Św. Jana Pawła II w Tyczynie,
Chór „Emmanuel” z Parafii Św. Judy Tadeusza w Rze-szowie,
Chór „Cantilena” przy Uniwersytecie Trzeciego Wieku w Rzeszowie,
Chór „Sancta Catarina” z Parafii pw. Św. Trójcy i Św. Katarzyny w Tyczynie,
Chór im. Ferencza Erkela z Széscény - Węgry,
Chór „Ave Maria” z Parafii Matki Bożej Saletyńskiej w Rzeszowie,
Połączone **Chóry „Deo Gloria”** z Buguchwały i „**Gau-dium**” z Mogielnicy,
Chór „Alba Cantas” z Parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Rzeszowie,
Chór „Michael” z Parafii pw. Św. Michała Archanioła w Rzeszowie,
Chór „Soli Deo” z Parafii pw. Podwyższenia Krzyża Św. w Rzeszowie

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Tyczynie
w lutym 2016 r. organizuje

„PODRÓŻE W DZIECIĘCY ŚWIAT”
- zajęcia edukacyjno-literacko-plastyczne
dla grup przedszkolnych i uczniów klas 0-3

Szczegółowe informacje pod nr tel.
(17) 22-19-410 i na stronie internetowej
www.tyczyn-biblioteka.pl

Zapraszamy na spotkanie poświęcone zdrowiu, po-prawie odporności i ochronie przed chorobami z po-mocą najstarszej rośliny świata - **ALOESU**.

Spotkanie odbędzie się w Bibliotece Publicznej w Hermanowej
9 lutego 2015 r. o godz. 15³⁰

W programie: omówienie działania aloesu na nasz organizm i prezentacja produktów wykonanych na bazie tej rośliny.

Ilość miejsc ograniczona. **Zapisy w Bibliotece** lub pod numerem **telefonu 665-047-068**.

Jak unieszkodliwić złość?

Niszczy zabawki, krzyczy, wali pięściami w ścianę. Bije młodsze rodzeństwo i kolegów z klasy. Dlaczego Twoje dziecko jest takie wściekle? Nie wiesz, co z tym zrobić.

Zadajmy sobie pytanie: czym dla mnie jest złość? Czy wolno ją wyrażać? A jeśli tak, to jak? Dorośli często uważają, że złość jest niedobra i że nie powinno się jej okazywać, a nawet odczuwać. To niemożliwe! Przecież wściekłość, gniew to normalne emocje. W dziecku, które blokuje złość - bo rodzice wmówili mu, że jest ona niedobra - narasta napięcie. Trzeba będzie je jakoś rozładować - na przykład w ataku niepohamowanej, niszczyelskiej agresji. Zachowania, które powodują zniszczenie i sprawiają przykrość innym, nie mogą być tolerowane w domu ani w szkole. Co zatem możemy zrobić? Trzeba po prostu zauważyć, że dziecko jest zdenerwowane, zanim wpadnie w prawdziwy gniew. Dobrze jest rozpoznać symptomy zwiastujące nadejście furii. Nasze dziecko wraca ze szkoły, rzuca butami, tornistrem. Powiedzmy: „Widzę, że jesteś rozszalony, z pewnością masz powód. Chcesz, pogadamy o tym”. Samo neutralne zauważenie złości, nazwanie jej, bez oceniania typu: „Uspokój się natychmiast!” - to sygnał, że takie uczucie jest w porządku. Rodzic je widzi i akceptuje. „Mama mnie rozumie, wie, o co chodzi!” - pomyśli nasza pociecha z ulgą. Dzieci czują się bezpiecznie, gdy wiedzą, że rodzice nie potępiają ich za przeżywanie gniewu, nie karzą.

CO ZROBIĆ, GDY NASZE DZIECKO WPADNIE W SZAL?

Jeśli dziecko ma kilka lat, można podejść do niego, usiąść z tyłu, objąć ramionami i mocno przytrzymać - zwłaszcza wtedy, gdy ma tendencję do zachowań autodestrukcyjnych. Starszego raczej nie przytrzymamy, ale jest większa szansa, że nasze słowa do niego dotrą. Mówimy spokojnie, obniżamy głos, nie patrzymy dziecku w oczy. Chodzi o to, by nie dostarczać mu kolejnych bodźców. Gdy mamy pewność, że nie robi sobie krzywdy, wychodzimy do innego pokoju. Nie okazujemy dziecku zainteresowania, gdy zachowuje się w ten sposób. Najważniejsze, to być konsekwentnym.

JEŚLI NIE ZŁOŚĆ, TO CO?

Jak nauczyć dziecko bardziej konstruktywnych sposobów rozładowywania złości? W wolnej chwili zaprosimy je na rozmowę, na temat gniewu. Robimy to wtedy, gdy obie strony są spokojne (nie w trakcie kłótni z bratem, nie w ramach kary za kolejny wybryk w szkole). Zaproponujemy wspólne wymyślanie sposobów na złość. Uwaga, nie oceniamy ich, nawet tych, które budzą nasz opór! To istotne, żeby dziecko samodzielnie wytypowało rozwiązanie. Nie podpowiadamy mu. Po pierwsze dlatego, że dziecko może pójść do szkoły z pomysłem mamy i wrócić z pretensjami: „Zrobiłem jak mówiłaś, ale nic

Rubrykę
redaguje:
**BEATA
BYCZYŃSKA-
GRUCA**
pedagog
w SP w Tyczynie

nie pomogło, tak się ze-
złościłem, że pobiłem
Jasia. To twoja wina”.
Po drugie, pozwalając
dziecku wybierać i po-
dejmować decyzje, po-
kazujemy, że samo po-
trafi sobie radzić.

WYKRZYCZ, WYTUP, WYRAŻ GNIEW!

Dziecko może nauczyć się radzić sobie tak, by nie reagować wściekłością: będzie umiało asertywnie wyrażać swoje potrzeby, zadba o własne granice. Ale złość czasem i tak będzie czuła. Co z nią zrobić?

Można urządzić w domu, np. w pokoju dziecka kącik złości. Kładziemy w nim poduszki, po których można skakać, w które można krzyczeć z wściekłości, czyste kartki do mazania, ale też darcia, ciskania i deptania. Niech wie: gdy czuje przyływ negatywnych uczuć, może dać im upust właśnie tam. Mama nie toleruje wybuchów gniewu w kuchni czy salonie - okazuje to, odbierając uwagę, czyli ignorując dziecko, wychodząc do innego pomieszczenia. Ale akceptuje wyrażanie emocji w kąciu złości. Właśnie w tym wyjątkowym miejscu warto powiesić na ścianie kodeks złości, czyli listę sposobów radzenia sobie z negatywnymi uczuciami. Co pomaga w złości? Zamazanie kartki, zgniecenie i wrzucenie do śmietnika. Jogging. Darcie starych gazet, myśl o czymś przyjemnym, np. o ostatniej wyprawie wakacyjnej. Gdy dziecko przeżywa silne emocje, może nie potrafić przypomnieć sobie wszystkich sposobów. A na kodeks można spojrzeć - i wybrać coś dla siebie.

SPOSÓB NA SMUTKI

Czasami jednak pod złością kryje się coś zupełnie innego. Nasze dziecko może czuć odrzucenie, smutek, bo jego najlepszy kolega teraz woli siedzieć w ławce z kimś innym, ale zareaguje gniewem. W takim wypadku można zrobić wspólnie z córką czy synem „pudełko na smutki”. Dziecko wraca ze szkoły do domu, pisze na kartce, co je zasmuciło i wkłada ją do pudełka. Jeśli nie podoba ci się ten pomysł, zastąp pudełko zeszytem, w którym dziecko będzie zapisywało, co je trapi. Kiedyś mówiło się na to... pamiętnik. Tradycja warta zachowania!

Oczywiście rodzic nie ma prawa zaglądać do środka, chyba że dziecko samo to zaproponuje. Można je jednak zachęcać, by raz na jakiś czas - co kilka miesięcy - przeczytało wszystkie swoje smutki. Pewnie będzie zdumione tym, że o większości już nie pamięta! To ważna nauka: pokazujemy w ten sposób, że rozmaite, nie zawsze przyjemne emocje, są częścią życia każdego z nas. Nie zostają na zawsze, mijają, więc... na przyszłość nie warto się aż tak bardzo martwić.

BĄDŹ PRZYKŁADEM

Na koniec uwaga dla dorosłych. Rodzicom zdarza się ze złością w obecności dziecka: nakrzyczeć, niesprawiedliwie ocenić. Co wtedy? Nie udawajmy, że nic się nie stało. Trzeba przyznać się do błędu: pójść do dziecka, przeprosić: „Zdenerwowałam się i podniosłam na ciebie głos. Nie powinnam była tak postąpić, przepraszam. Następnym razem będę lepiej panowała nad własnymi emocjami”. Tę lekcję odrabia rodzic, ale jest ona istotna i dla dziecka. Bo to dowód na to, że nawet jeśli mamy upust gniewowi, możemy znaleźć drogę wyjścia, wciąż jest czas, by pokojowo rozwiązać sprawę. Jeśli chcemy, by nasze dziecko dobrze radziło sobie ze złością, poczuciem winy, odrzucenia i klęski - to najpierw sami musimy opanować tę sztukę.

Źródło: A. Kozłowska, *Jak pomóc rodzicom kochanego, ale niezdolnego dziecka*, Warszawa 2005, E. Klepacka-Grys, *Mama, Mamusiu, Mamoo, czyli instrukcja obsługi dziecka od 0 do 100 lat*, Warszawa 2006, M. Grześ, *Jak wychować nie-agresywne dziecko*.

Internet pod lupą

Czy ktoś wyobraża sobie dzisiaj świat bez Internetu? W ciągu kilkunastu lat ta międzynarodowa sieć tak wrosła w nasze codzienne życie, że bez niej porządnie sobie w wielu sprawach trwałoby znacznie dłużej. Przez Internet kupujemy, sprzedajemy, rozmawiamy, szukamy rozmaitych informacji – a wszystko to bez wychodzenia z domu. Jaką mamy jednak pewność, że strony internetowe, z których korzystamy, są pewnym źródłem wiedzy? Jak mamy czuć nad wirtualnym bezpieczeństwem naszych dzieci, skoro sami często nie wiemy, czy strony, z których czerpiemy informacje, są wiarygodne? Poniżej przedstawiam kilka zasad, które warto znać, korzystając z zasobów sieci.

- Sprawdzajmy, kto jest **autorem** strony (osoba prywatna lub organizacja). W tym celu przeglądamy rubrykę „o nas”/„o mnie”. Tu właściciel strony umieszcza zazwyczaj informacje o sobie, a więc cele, zadania (w przypadku organizacji), kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje (osoba prywatna), dane kontaktowe (adres, telefon).

- Informacje pojawiające się na przeglądanej przez nas stronie **weryfikujemy w innych źródłach**, np. na innych stronach internetowych (które również muszą być wiarygodne) lub w tradycyjnych źródłach (encyklopediach, słownikach).

- O profesjonalizmie autora tekstu świadczy podanie przez niego **źródła**, z których korzystał (np. bibliografia pod tekstem, linki do innych stron internetowych).

- Zorientujemy się, czy strona, z której czerpiemy informacje, jest polecana przez **fachowe serwisy** o tej samej bądź podobnej tematyce.

- Bardziej wiarygodna jest strona internetowa istniejąca od dawna, ale **na bieżąco aktualizowana**, niż strona, którą ktoś stworzył np. rok temu i zapomniał o niej.

- Zwracamy również uwagę, czy **fakty** na stronie są czytelnie **oddzielone od opinii**, czy łatwo jest odróżnić reklamę od zasadniczego tekstu. To ważne, ponieważ może być tak, że dany tekst, wyglądający na re-

portaż z podróży, jest po prostu reklamą zamówioną przez jakieś biuro turystyczne.

- Do wiarygodnych stron należą te z rozszerzeniami: „edu”, „gov”, „org”.

- Zwracamy uwagę na błędy gramatyczne, stylistyczne i ortograficzne. Ich obecność w witrynie świadczy o braku profesjonalizmu autora.

Czy jednak wybrana przez nas strona jest na pewno wiarygodnym źródłem informacji? Sieć wirtualna ma to do siebie, że można w niej udawać kogoś innego. Nie mamy więc pewności, czy osoba podpisująca się pod tekstem „doktor Agnieszka Janda” ma rzeczywiście tytuł naukowy.

Często jednym z głównych powodów, dla których wolimy najpierw poszukać informacji w Internecie, a nie w tradycyjnych źródłach, jest możliwość uzyskania ich szybko, bez wychodzenia z domu. Jednak serfując w sieci, nikt nam nie pomoże znaleźć tego, czego szukamy. Jesteśmy zdani na siebie. Czasami wystarczy jedno niepotrzebne kliknięcie i tracimy z oczu to, czego od kilku godzin z takim uporem szukaliśmy (i gdzie ta oszczędność czasu?).

Inaczej jest w realnie istniejących bibliotekach i czytelnich. Przychodząc w takie miejsca, podajemy bibliotekarzowi informację, jaką potrzebujemy znaleźć, a on podaje nam książki, w których interesujące nas treści znajdują się. Przy tej okazji warto zapamiętać słowa **Emberto Eco**, który mówił, że „**właściwa selekcja informacji jest warunkiem przetrwania ludzkości. Powinniśmy nauczyć się oddzielać <<plewy od ziarna>>. To nie człowiek ma służyć technice, ale technika człowiekowi**”.

Jak zatem korzystać z Internetu bez obawy, że gromadzimy niewiarygodne informacje? To proste: **sprawdzajmy treści znalezione w sieci w tradycyjnych źródłach informacji**.

Źródła: B. Adamus, *Internet jako źródło wiedzy i zagrożenia*, „Warsztaty Bibliotekarskie”, nr 2/2005, A. Solarz, *Ocena wiarygodności informacji na przykładzie Internetu*, www.in-terklasa.pl, www.wiarygodnosc.cba.pl, www.womkat.edu.pl.

Z ZASAD SAVOIR-VIVRE'U

Na ulicy...

- Jeśli wpadniemy niechcący na przechodnia z naprzeciwka, przeprośmy. Jeśli ktoś nas przeprosza, uśmiechnijmy się. Nie wygłaszajmy żadnych uwag pod adresem nieuważnej osoby.
- W deszczowy dzień parasol trzymajmy tak, by nie przeszkadzał innym.
- Idąc w grupie, nie zajmujemy całego trotuaru.
- Jeśli chodnik jest wąski, mężczyzna przepuszcza przodem towarzyszącą mu kobietę. Jeśli jednak para spaceruje w obcym mieście, w którym mężczyzna jest przewodnikiem, może iść on pierwszy.
- Jeśli chodnikiem idą znajomi – dwie kobiety i jeden mężczyzna – to mężczyzna idzie w środku. Jeśli idzie jedna kobieta i dwóch panów, to ona idzie w środku. Jeśli idą dwie pary, kobiety idą zawsze przodem, a mężczyźni tyłem.

oprac. AJ

źródło: Ewa Sawicka, *Savoir-vivre*.
Podręcznik dobrych manier, Bielsko-Biała 2009.

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury im. Katarzyny Sobczyk w Tyczynie

**serdecznie zaprasza
dzieci w wieku od 6 do 12 lat
na**

ZAJĘCIA FERYJNE
15.02.2016-26.02.2016
od 9.00 do 12.00
od poniedziałku do piątku

W programie:

- gry i zabawy świetlicowe
- zajęcia plastyczne
- projekcje filmowe
- tenis stołowy, piłkarzyki

Ilość miejsc ograniczona decyduje kolejność
zgłoszeń. Zapisy pod numerem telefonu:
(17) 2219-363, (17) 2293-239

Bogactwo nasion

Bogactwo witamin i minerałów zawartych w ziarnach roślin sprawia, że zyskują one coraz większą popularność w naszej kuchni. Są smaczne, zdrowe i chętnie zjadają je dzieci. W dzisiejszym artykule przybliżę Państwu informacje o nasionach, które są łatwo dostępne na naszym rynku i mają najcenniejsze wartości odżywcze.

Nasiona chia należą do tej samej rodziny co mięta i melisa. Warto włączyć je do codziennej diety, szczególnie polecane są kobietom zagrożonym osteoporozą. Można dodawać je do sałatek, surówek, deserów czy owsianki. Nasiona te mają bardzo dużo witamin i minerałów, są źródłem błonnika, białka i przeciwutleniaczy, są też bogatym źródłem kwasów tłuszczowych omega-3. Spożywanie nasion chia pomaga zmniejszyć ból stawów, wspomaga odchudzanie i chroni przed cukrzycą i chorobami serca. **Uwaga:** nasiona zawierają 2,5 razy więcej białka niż fasola, 3 razy więcej przeciwutleniaczy niż jagody, 3 razy więcej żelaza niż szpinak, 6 razy więcej wapnia niż mleko, 7 razy więcej witaminy C niż pomarańcze, 8 razy więcej omega-3 niż łosoś, 10 razy więcej błonnika niż ryż, 15 razy więcej magnezu niż brokuły.

Warte polecenia są także **nasiona i olej z konopi**. Wegetarianie pokochali je, ponieważ są źródłem dobrze przyswajalnego białka i aminokwasów. To właśnie one odpowiadają za budowę mięśni, dlatego nadają się jako dodatek do posiłku po intensywnym treningu. Można dodawać je do koktajlu, razem z bananem i jogurtem naturalnym. Nasiona te zawierają: aminokwasy, wysoki procent prostych białek, które wzmacniają odporność, kwasy: omega-6, kwas linolowy i omega-3 i są najbogatszym źródłem nienasyconych kwasów tłuszczowych.

Nasiona lnu znane są jako środek łagodzący problemy trawienne. Siemę lniane ma właściwości przeciwzapalne, zawiera kwasy omega-3 oraz lignany, które chronią organizm przed nowotworami. Warto dodawać je do owsianki, koktajli i wypiekanego w domu pieczywa. Włókna nasion lnu korzystnie działają na zdrowe funkcjonowanie jelit. Jedna łyżka nasion zawiera tyle błonnika, ile pół filiżanki gotowanych otrębów owsianych. Rozpuszczalne włókna lnu mogą obniżyć poziom cholesterolu we krwi, co pomaga zmniejszyć ryzyko zawału serca i udaru.

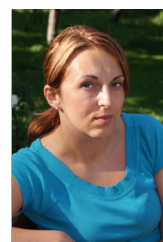
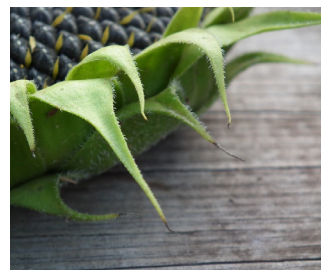
Pestki dyni uzupełniają niedobory witaminy z grupy B, mają wysoką zawartość żelaza, zawierają kwasy tłuszczowe, są źródłem magnezu. Pasują do sałatek i muesli, sprawdzają się również jako przekąska, pomagają w walce z depresją. Pestki dyni zapobiegają powstawaniu kamieni nerkowych, zawierają składniki antyrobacze działające paraliżująco na pasożyty. Pestki zawierają też lecytynę i fitynę. Lecytyna korzystnie wpływa na układ nerwowy, podobnie jak fityna, która dodatkowo pobudza proces krwiotwórczy. Ze względu na dużą zawartość cynku pestki z dyni są stosowane w leczeniu zapalenia gruczołu krokowego (prostata).

Pestki moreli są bogatym źródłem minerałów, zwłaszcza magnezu. Zawierają witaminy z grupy B, witaminy A i E oraz kwasy tłuszczowe. Amigdalina, zawarta w tych pestkach, atakuje komórki nowotworowe, a tym samym może pomóc w zapobieganiu raka. Jądra pestek moreli są stosowane przy problemach oddechowych, niestrawności, wysokim ciśnieniu krwi i schorzeniach stawów. Pamiętajmy, aby spożywać tylko 3-4 sztuki, bo ich nadmiar może powodować skutki uboczne, takie jak nudności i zawroty głowy.

Nasiona sezamu - zależnie od gatunku - mogą być białe, kremowe, czerwone, brązowe lub czarne. Są źródłem manganu i miedzi, wapnia, magnezu, fosforu, żelaza, witaminy B1, cynku i błonnika. Nasiona te zawierają substancje (sezamina i sesamoliny) obniżające poziom cholesterolu we krwi, a także zapobiegają nadciśnieniu. Sezam korzystnie wpływa na przemianę materii, pracę śledziony, trzustki i żołądka. Jest również bogaty w lecytynę, która pozytywnie wpływa na naszą sprawność umysłową.

Nasiona słonecznika są źródłem witaminy E, która neutralizuje wolne rodniki. Nasiona te zawierają pierwiastki takie jak: cynk, żelazo, potas i wapń. Niedobór cynku może powodować niedokrwistość, gorsze gojenie się ran, zmiany skórne i osłabioną odporność. Spożywając nasiona słonecznika, pomagamy naszemu organizmowi w leczeniu wrzodów żołądka, reumatyzmu czy trądziku. Równie ważny dla naszego zdrowia jest potas zawarty w tych nasionach. Brak potasu skutkuje osłabieniem organizmu, zaburzeniami snu i nastroju czy zakłóceniami rytmu serca. Brak wapnia natomiast powoduje problemy z układem kostnym, bóle mięśni, krwotoki, a nawet stany depresyjne. Nasiona słonecznika obniżają poziom cholesterolu we krwi, pobudzają działanie układu immunologicznego i zmniejszają ryzyko pojawienia się nowotworów. Nasiona te są źródłem magnezu, o czym powinny pamiętać osoby palące papierosy lub pijące w dużych ilościach kawę. Liczne badania wykazały, że magnez przyczynia się do zmniejszenia nasilenia astmy, obniża wysokie ciśnienie krwi, a także zapobiega migrenowym bólom głowy, jak również zmniejsza ryzyko zawału serca i udaru.

Nasiona kminu wykorzystywane były jeszcze w starożytności. Kmin zawiera witaminy: C, E, witaminy z grupy B, żelazo, fosfor, mangan, wapń i flawonoidy. Flawonoidy zawarte w nasionach kminu są barwnikami i antyoksydantami. Wzmacniają naczynia krwionośne, obniżają poziom złego cholesterolu, oczyszczają drogi moczowe, zmniejszają lepkość czerwonych krwinek, działają przeciwzapalnie, przeciwwirusowo, przeciwalergicznie i przeciwwrzodowo, oczyszczają organizm i ochraniają wątrobę. Kmin jest bardzo przydatny w zaburzeniach trawiennych, a nawet jako środek antyseptyczny. Nasiona bogate są w żelazo, regulują pracę wątroby. **Kmin niesłusznie bywa porównywany bądź mylony z kminkiem, z którym łączy go jedynie podobna nazwa i zbliżony wygląd.** Włączenie kminu rzymskiego do diety wzmocni naszą odporność i zadziała na organizm przeciwzapalnie oraz osłaniająco. Kmin rzymski polecany jest osobom pobudzonym i zestresowanym, działa uspokajająco, obniżając poziom kortyzolu, czyli tzw. hormonu stresu, pomocny jest też w bezsenności. W ziołolecznictwie stosowany jest także jako środek wiatropędny, antygrzybiczny i przeciwbakteryjny. Pomaga usunąć z organizmu szkodliwe produkty przemiany materii.

Rubrykę redaguje:
Anna Pondo
nauczyciel w SP
w Tyczynie,
jej pasją od wielu
lat jest ekologia
i zdrowa żywność.

Pestki winogron zawierają tzw. „super przeciwutleniające”, które potrafią wykazywać kilkadziesiąt razy silniejsze działanie, niż znane z podobnych właściwości witaminy C czy E. Mają ponadto duże stężenie witaminy E, flawonoidów, kwasu linolowego i polifenoli. Pestki te zmniejszają przepuszczalność i kruchość naczyń krwionośnych. Opublikowane w 2012 r. wyniki badań potwierdzają, że spożywanie wyciągu z pestek winogron zmniejsza ryzyko zachorowania na cukrzycę typu drugiego. Ekstrakt z nasion winogron zapobiega także chorobom serca, reguluje ciśnienie krwi i poziom cholesterolu oraz zabija komórki raka płaskonabłonkowego, pozostawiając zdrowe komórki w nienaruszonym stanie. Pestki winogron spożywa się m.in. w formie wyciągu lub oleju z pestek winogron, który doskonale nadaje się m.in. do różnego rodzaju sałatek i surówek. Pestki, oprócz zjada-

nia na surowo, możemy zmiksować i podawać z masłem, serem, pastami do smarowania pieczywa. Mogą być składnikiem zup, sosów i sałatek. Doskonale sprawdzają się jako dodatek do panierki, farszów czy ciasta naleśnikowego.

Warto pamiętać, że wszystkie nasiona powinny być przechowywane w odpowiednich warunkach, najlepiej w opakowaniach chroniących je przed utlenieniem i wilgocią, w suchym i ciemnym miejscu.

Tekst źródłowy: 1) „Odkrywamy nasiona chia. Szałwia hiszpańska – starożytny superpokarm”, Lynn Bennett Beverly, Wydawnictwo „Źródło Życia”, 2014, <http://organeoblog.pl>, <http://zdrowie.gazeta.pl>, <http://ulicaekologiczna.pl>.

BARBARA POPOWICZ - pracownik UM w Tyczynie

Zbiórka Odpadów Komunalnych

Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) to miejsce, w którym mieszkańcy gminy Tyczyn w ramach uiszczanej opłaty mogą zostawić wytwarzane przez siebie, selektywnie zebrane odpady. Punkt mieści się przy **ul. Myśliwskiej w Błażowej** (przy placu sortowni) i obsługiwany jest przez Gospodarkę Komunalną w Błażowej Sp. z o.o.

Punkt jest czynny w każdą środę w godzinach od 10.00-18.00.

Przyjmując odpady od danej osoby, obsługa PSZOK spisuje dane przekazującego je, w szczególności imię i nazwisko oraz adres nieruchomości, z której odpady pochodzą.

Jakie odpady mieszkańcy gminy Tyczyn mogą bezpłatnie zostawić w Punkcie:

- 1) opakowania z papieru i tektury, tworzyw sztucznych, szkła, drewna, metalu oraz opakowania wielomateriałowe;
- 2) tworzywa sztuczne, szkło, papier i metale;
- 3) odpady zielone (gałęzie, liście, trawa);
- 4) odpady wielkogabarytowe;
- 5) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny (światłówki, żarówki energooszczędne itp.);
- 6) zużyte opony;
- 7) gruz, odpady budowlane i rozbiórkowe;
- 8) odpady niebezpieczne: zużyte baterie i akumulatory, odpady zawierające rtęć (termometry, lampy rtęciowe, świetlówki, przełączniki), rozpuszczalniki organiczne, środki czyszczące i opakowania po nich, środki ochrony roślin (owadobójcze, chwastobójcze itp.) i opakowania po nich, resztki farb, lakierów, klejów, środków do konserwacji i ochrony drewna itp., opakowania po aerozolach, pozostałości po domowych środkach do dezynfekcji, zużyte oleje smarowe, środki do konserwacji metali itp., różne odczynniki chemiczne np. fotograficzne wraz z opakowaniami.

Odpady komunalne do PSZOK mieszkańcy zawożą we własnym zakresie.
UWAGA! PSZOK nie przyjmuje odpadów komunalnych zmieszanych.

KALENDARZ WYWOZU ODPADÓW W LUTYM 2016 r.

MIASTO TYCZYN I

Ulice: Asnyka, Kilińskiego, Kopernika, Kościuszki, Kręta, Lasek, Leśna, Łany, Mickiewicza, Mokra Strona, Partyzantów, Podwale, Polna, Rynek, Szopena, Św. Katarzyny, Wyzwolenia, Zagrody.

Odbiór odpadów w **poniedziałki**:

- Zmieszane odpady komunalne, popiół i żužel: **1, 15 i 29 lutego.**
- Odpady segregowane*: **1 lutego.**

MIASTO TYCZYN II

Ulice: Cicha, Grunwaldzka, Kameliowa, K. Wielkiego, Konopnickiej, Ks. Betańskiego, Kwiatowa, Laurowa, Ogrodowa, Orkana, Orzeszkowej, Parkowa, Pileckich, Plac Wolności, Potoki, Przesmyk, Pułanek, Sadowa, Sienkiewicza, Słoneczna, Słowackiego, Sportowa, Stawowa, Św. Krzyża, Tycznera, Wodzikich.

Odbiór odpadów w **poniedziałki**:

- Zmieszane odpady komunalne, popiół i żužel: **8 i 22 lutego.**
- Odpady segregowane: **8 lutego.**

KIELNAROWA

Odbiór odpadów w **soboty i piątki**:

- Zmieszane odpady komunalne, popiół i żužel: **12 i 26 lutego.**
- Odpady segregowane: **12 lutego.**

MATYSÓWKA

Odbiór odpadów w **soboty i piątki**:

- Zmieszane odpady komunalne, popiół i żužel: **5 i 19 lutego.**
- Odpady segregowane: **5 lutego.**

HERMANOWA

Odbiór odpadów we **wtorki**:

- Zmieszane odpady komunalne, popiół i żužel: **2 i 16 lutego.**
- Odpady segregowane: **2 lutego.**

BOREK STARY

Odbiór odpadów we **wtorki**:

- Zmieszane odpady komunalne, popiół i żužel: **9 i 23 lutego.**
- Odpady segregowane: **9 lutego.**

***Odpady segregowane:** tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, makulatura, szkło, odpady ulegające biodegradacji:

Sprzedam dom Tyczyn – Zagrody. Tel. **791-973-744**,
791-985-844.

Wynajmę mieszkanie w Tyczynie, ul. Grunwaldzka 2.
Cena 750 zł + media. Tel. **600-218-297**.

Zaopiekuję się dzieckiem na terenie Tyczyna
lub Hermanowej. Tel. **508-355-974**

Telefoniczna Informacja
Gospodarcza 194-34
Medyczna 194-39
*szukasz informacji...
zadzwoń do "r-BIT-u"*

Sołtys Borku Starego
serdecznie zaprasza
na **składkową zabawę karnawałową**
6 lutego 2016 r.
Bliższe informacje pod nr. tel. **(17) 22-98-065**

Pod tym numerem
można **całodobowo**
przez **7 dni w tygodniu** zgłaszać **przypadki awarii sieci wodociągowo-kanalizacyjnej** obsługiwanej przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Eko-Strug” w Tyczynie. W godzinach pracy Spółki awarie można również zgłaszać pod numerami telefonów:
(17) 22-19-312, (17) 22-19-360

Rada Rodziców przy Szkole Podstawowej w Kielnarowej
serdecznie zaprasza na **zabawę karnawałową**
która odbędzie się **6 lutego 2016 r.**
w Domu Ludowym w Kielnarowej
Wstęp 180 zł od pary
Gra zespół **ATUT**
Zapisy pod nr. tel.: 607-870-977
Serdecznie zapraszamy !!!

FIRMA PLUS Janusz Chruszcz
Borek Stary 89b
Tel. 601-466-222

MONTAŻ INSTALACJI LPG

**Czyszczenie tapicerek samochodowych,
dywanów, kosmetyka samochodowa**
polerowanie lakieru, woskowanie
Borek Stary 89 b.
Informacja pod nr.: 603 - 466 - 722

OGŁOSZENIA/REKLAMY

Osoby zainteresowane zamieszczeniem ogłoszenia lub reklamy w „**Głosie Tyczyna**” mogą to zrobić w **Urzędzie Miejskim w Tyczynie, pok. 24, tel. (17) 22-19-318, wew. 24** oraz w siedzibie redakcji.

CENNIK OGŁOSZEŃ:

- Za ogłoszenia drobne – **1 zł od słowa**,
- Za ogłoszenia ramkowe o pow. 6,5 x 9 cm – **25 zł**,
- Za ogłoszenia ramkowe o pow. 13 x 9 cm – **50 zł**.
- W treści ogłoszenia adres oraz nr telefonu traktowane są jako jedno słowo.
- Ogłoszenia dotyczące nieruchomości położonych na terenie Gminy Tyczyn typu: „sprzedam/kupię działkę, wynajmę dom”, „zamienię mieszkanie” oraz „życzenia” od osób prywatnych są **płatne**.
- Ogłoszenia dotyczące w treści: „szukam/dam pracę”, „nekrologi” są **bezpłatne**.

Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego ogłasza nabór na **kurs chemizacyjny**, uprawniający do wykonywania zabiegów ochrony roślin. Zapisy w Biurze u doradcy lub telefonicznie pod nr.: 723-977-463.

Numer 2. „Głosu Tyczyna”
ukaze się z datą 28 lutego 2016 r.
Termin składania tekstów upływa: **15 lutego br.**
Teksty można przysyłać e-mailem na adres redakcji: **glostyczyna@tyczyn.pl** oraz składać osobiście w siedzibie redakcji: **Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna ul. Mickiewicza 1, 36-020 Tyczyn, tel. (17) 22-19-410** w godz. pracy biblioteki lub w **Urzędzie Miejskim w Tyczynie, ul. Rynek 18, 36-020 Tyczyn, w pok. 24 (I p.)**

GŁOS TYCZYNA

Wydawca: Urząd Miejski w Tyczynie przy współudziale Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury, Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej. **Adres Wydawcy:** Urząd Miejski, 36-020 Tyczyn, ul. Rynek 18, tel. (17) 22-19-310, e-mail: glostyczyna@tyczyn.pl; www.tyczyn.pl; **Adres redakcji:** MiGBP w Tyczynie, ul. Mickiewicza 1, 36-020 Tyczyn, tel. (17) 22-19-410. **Skład i łamanie:** MiGBP w Tyczynie. **Druk:** Drukarnia „Kolor”, Tyczyn, ul. Kościuszki 4a, tel. (17) 22-99-345. **Redakcja** zastrzega sobie prawo skracania i adiacji publikowanych tekstów oraz korespondencji, a także opatrywania ich własnymi tytułami. Wydawca nie zwraca niezamówionych materiałów i nie odpowiada za treść ogłoszeń. Poglądy wyrażane w artykułach są poglądami ich Autorów, a nie Wydawcy.

ISSN 1231-4609

W świątecznym nastroju kolęd i jasełek

Od lewej: Zuzia Krużel, Emilka Pisz, Zuzia Skaba, Patrycja Chruściel, koncert uczniów i nauczycieli szkoły muzycznej AVmusic, sala M-GOK w Tyczynie

Mali artyści z kl. 0 SP w Borku Starym podczas Koncertu Noworocznego w Domu Ludowym

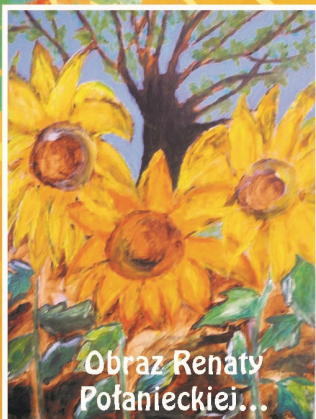

Jasełka w wykonaniu młodzieży oazowej z parafii Św. Trójcy w Tyczynie, sala M-GOK w Tyczynie

Kolędnicy Misyjni w kościele parafialnym w Hermanowej

Każdy projekt kiedyś się kończy...

Obraz Renaty
Pofanieckiej...

... i Marii Hadały

Warsztaty plastyczne z A. Korcem w ramach projektu „Chodź pomaluj świat”, CDKiIT w Tyczynie

Organizatorzy i uczestnicy projektu „Horror w teatrze”, CDKiIT w Tyczynie

Uczestnicy projektu pt. Akademia Przygody w Borku Starym

W parku linowym w Białej

Uczestnicy projektu pt. Akademia Przygody w Borku Starym

Finał projektu – Zabawa Andrzejkowa